БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

№ 122 (613)

23 ИЮНЬ ШАНБА 1956 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

Совет-Югославия қардошлик дўстлиги яшасин ва яшнасин!

Самимий ва дўстона вазиятда, ошкорлик ва тўла ҳамжиҳатлик руҳида Москвада олиб борилган Совет-Югославия музокаралари тугади. Совет ва Югославия раҳбарлари ўртасида бўлган суҳбатлар халқаро аҳвол тўғрисида, шунингдек ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни ва ҳар томонлама ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари устида кенг равишда фикрлашиб олиш имкониятини берди. Халқаро аҳволнинг ривожланишига ҳамда мавжуд халқаро проблемаларга баҳо беришда ҳар иккала Ҳукумат нуқтаи назарларида кенг ўхшашлик борлиги, шунингдек Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Югославия Федератив Халқ Республикаси ўртасидаги ҳамжиҳатликни ва дўстликни бундан буён ҳам чуқурлаштиришга умумий истак борлиги аниқланди.

Совет Иттифоқи билан социалистик Югославия ўртасида қадимдан бўлиб келган дўстона муносабатлар батамом тикланди. Бу — вужудга келган шундай тарихий фактдирки, бу факт социалистик мамлакатлар тинчликсевар ташқи сиёсати ленинча принципларининг янги катта ғалабасини, ҳозирги замондаги халқаро ривожланишнинг мураккаб шароитларида халқлар дўстлиги ва қардошлигининг улуғ коммунистик идеяси муқаррар ғалаба қилаётганлигини кўрсатади.

Югославия Федератив Халқ Республикаси Президенти ўртоқ Иосип Броз Титонинг, шунингдек социалистик Югославиянинг атоқли давлат ва партия арбоблари Э. Кардель, К. Попович, М. Тодорович, Я. Блажевич ўртоқларнинг Совет Иттифоқига қилган уч ҳафталик визити, уларнинг Совет ҳукумати ҳамда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлари билан қилган дўстона суҳбатлари Совет-Югославия дўстлигини мустаҳкамлашни анча олға силжитишга, Европада ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш ишига, халқаро социализм кучларини мустаҳкамлаш ва жипслаштириш ишига катта ҳисса қўшишга имконият берди. Буни кеча эълон қилинган ҳужжатлар— Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Югославия Федератив Халқ Республикаси Ҳукуматларининг Тито ҳамда Н. А. Булганин ўртоқлар имзолаган Қўшма Баёноти ҳамда Югославия Коммунистлар союзи билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасидаги муносабатлар тўғрисида Тито ва Н. С. Хрушчев ўртоқлар имзолаган Декларация яққол кўрсатиб турибди.

Совет-Югославия Баёнотида Совет Иттифоқи ва Югославия Ҳукуматларининг энг муҳим халқаро проблемалар ва шу проблемаларни ҳал қилиш йўллари тўғрисидаги умумий нуқтаи назарлари тўла-тўкис равшанлик билан баён қилинган, ўзаро ҳамкорликни кенгайтирмоқ ва мустаҳкамламоқ учун янги имкониятлар кўрсатиб берилган. Бу ҳужжат Европадаги вазиятни янада соғломлаштиришга ҳеч сўзсиз ёрдам беради ва умуман халқаро муносабатларга катта ижобий таъсир ўтказади. СССР билан Югославия ўртасидаги муносабатлар бундан бир йил муқаддам маълум Белград Декларациясида эълон қилинган принципларга — суверенитет, мустақиллик, территориал дахлсизлик, ҳужум қилмаслик, тенг ҳуқуқлилик, бир-бирини ҳурматлаш ва бир-бирининг ички ишларига аралашмаслик принципларига асосланмоқда. Баёнот ҳар иккала Ҳукуматнинг тинчликни ва ўзаро ишончни мустаҳкамламоқ учун, барча мамлакатлар ўртасида кенг ҳамкорликни ривожлантирмоқ учун бундан буён ҳам изчиллик билан ва биргаликда ҳаракат қилишга қатъий ният қилиб қўйганликларини кўрсатади.

Ҳар иккала Ҳукуматнинг берган баҳосига кўра, шу факт ҳал қилувчи аҳамиятга эгадирки, халқлар ўртасида ишончни кўпайтиришга ёрдам берувчи халқаро ҳамкорликни кенгайтириш ҳаракати кучайиб кетди. Бу янги вазиятда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг кучи ҳамда барча мамлакатларни ташкилий равишда ва тенг ҳуқуқли қилиб қатнаштириш йўли билан вазифаларни кўриб чиқишга ва муваффақиятли ҳал қилишга бўлган қобилияти мустаҳкамланди. Ҳар иккала Ҳукумат Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг сафи Европа мамлакатларидан, шунингдек Осиё ва Африка мамлакатларидан бўлган янги аъзолар билан тўлдирилганлигини табриклайдиларки, Осиё ва Африка мамлакатларининг халқаро ҳаётда тобора кўпроқ иштирок қилаётганлиги Бандунг конференциясида ҳам ўз ифодасини топди.

Шу билан бир вақтда Совет ва Югославия Ҳукуматлари Хитой Халқ Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотида вакиллик қилиш ҳуқуқи шу вақтгача эътироф қилинмаганлигини афсуланиб қайд қилдилар. Совет Иттифоқи ва Югославия Хитой Халқ Республикасининг бу ҳуқуқи эътироф қилинишига эришмоқ учун зўр бериб ҳаракат қиладилар. Ҳар иккала Ҳукумат шу нарсага аввалгидек аминдирларки, Тайвань ва бошқа ороллар масаласини Хитойнинг шу территорияларга бўлган қонуний ҳуқуқларига мувофиқ ҳал қилиш зарур.

Ҳозир ҳал қилиш мумкин бўлган масалалар устида битимга келиш зарурлиги ҳақида Баёнотда илгари сурилган фикр ҳозирги шароитда принципиал аҳамиятга эга бўлиб қолади. Жанжалли масалаларни кўриб чиқишда шу масалалардан биронтасининг олдинроқ кўрилишини ёки тартибини белгилашни ҳамда шу масалаларни муайян суръатда ҳал қилишни қисташ фойдали натижаларга олиб келиши мумкин эмас. Қуролсизланиш ва коллектив хавфсизлик масалалари, шунингдек жаҳонга ва, жумладан, Европага нифоқ солиб турган бошқа проблемалар Совет-Югославия музокаралари вақтида шу нуқтаи назардан кўриб чиқилди.

Қуролсизланиш масаласини кечиктирмай ҳал қилмоқ учун, қуролсизланиш тўғрисида лаоқал қисман битим тузмоқ учун шароит етилди, деб эътироф қилинди. Ҳар қайси давлатнинг ўз қуролли кучларини ўз билигича камайтириши бундай битимга келишни тезлатиши ва осонлаштириши мумкин. Югославия Федератив Халқ Республикасининг Ҳукумати СССР Ҳукуматининг қурол-яроғларни ва қуролли кучларни қисқартиш тўғрисида яқинда қабул қилган қарорини умумий қуролсизланиш масаласини ҳал этишни енгиллаштиришга қўшилган катта ҳисса деб ҳисоблаб, бу қарорни табриклади. Атом энергияси инсониятнинг фақат тинчлик мақсадларига хизмат қилмоғи учун атом билан қуролланишни умуман тақиқлаш умумий мақсад бўлиши лозим.

Европанинг ҳарбий блокларга бўлинганлигини тугатиш Европа коллектив хавфсизлиги тўғрисида кенгроқ битимларга келишга ёрдам берган бўлур эди, иқтисодий ҳамкорликни осонлаштирган бўлур эди ва маданий алоқаларни кучайтиришга олиб келган бўлур эди. Бу эса, Европа халқларининг бир-бирлари билан ҳар томонлама ҳамкорлик қилишларини ривожлантириш йўлида тўсиқ бўлиб турган асосий жанжалли масалаларни ҳал этишни енгиллаштирган бўлур эди. Германия масаласига келганда, урушдан кейинги Германия территориясида иккита суверен давлат вужудга келган ҳозирги вақтда Германияни бирлаштирмоқ учун аввало Германия Федератив Республикаси билан Германия Демократик Республикаси ўртасида музокаралар олиб борилиши зарур.

Совет-Югославия Баёноти кенг миқёсдаги бошқа халқаро масалаларни — маҳаллий конфликтларни тугатиш зарурлиги масаласини; камситишнинг ҳамма формаларини бекор қилган ҳолда халқаро савдо-сотиқни ва иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш масаласини, маданий ва илмий алоқалар соҳасида боғланиш ва ҳамкорликни кучайтириш масаласини, кам тараққий қилган мамлакатларга ҳеч қандай ҳарбий ва сиёсий шартлар қўймасдан, ёрдам кўрсатиш масаласини ҳам кўрсатиб ўтади.

Халқаро аҳволга баҳо беришда Совет-Югославия бирлиги, тинчликни биргаликда қаттиқ туриб ҳимоя қилишга давлатларимизнинг қатъий бел боғлаганликлари бизнинг дўстлигимиз фақат Совет Иттифоқи билан Югославиянинг манфаатларини кўзлаш билангина чекланмаганлигини кўрсатади. Бу дўстлик бошқа давлатларга зарар етказгани йўқ ва зарар етказмайди, бу дўстлик тинчликни ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш учун курашаётган кучларнинг ҳаммасига манфаат етказади.

Совет Иттифоқининг Югославия билан дўстлиги улуғ социалистик принципларга, тўла тенг ҳуқуқлиликка, ҳар қайси давлатнинг суверенитетини ҳурматлашга, социализм қураётган, бутун дунёда тинчлик иши учун зўр бериб курашаётган мамлакатларнинг бир-бирларини қўллаб-қувватлашларига асосланмоқда. Бизнинг мамлакатларимиз сиёсий, иқтисодий ва маданий соҳаларда яқиндан туриб ҳамкорлик қилишга ҳамда янги турмуш қуришдаги илғор тажрибаларни бир-бирлари билан баҳам кўришга ғоят манфаатдордирлар.

Мана шунинг ўзи қисқа муддат ичида ўтмишдаги бегоналикни тугатишга ва Совет-Югославия муносабатларини нормаллаштирибгина қолмасдан, шу билан бирга Совет-Югославия муносабатларини кучайтиришга ва кенгайтиришга имкон берди. Эндиликда шу нарса тўла объектив равишда исбот бўлдики, Совет Иттифоқи билан Югославия ўртасидаги муносабатларда туғилган конфликт бутунлай асоссиз конфликт бўлган ва умумий ишимизга зарар етказган. Эндиликда Совет Иттифоқи билан Югославия ўртасидаги дўстликнинг соғлом, социалистик негизи янада кўпроқ мустаҳкамланди.

Совет-Югославия Баёнотида иккала давлат дўстлигини мустаҳкамлашдаги, сиёсий, иқтисодий ва маданий алоқаларни мустаҳкамлашдаги муваффақиятлар қайд қилиб ўтилди. Шундай кенг программа ишлаб чиқилдики, бу программанинг амалга оширилиши ҳар томонлама алоқаларни ва боғланишларни давом эттириш ва кучайтиришга, социалистик қурилиш тажрибаларини айирбошлашни осонлаштиришга имконият беради.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Югославия Коммунистлар союзи ўртасидаги ҳамкорлик Совет-Югославия давлат муносабатларини янада муваффақиятли ривожлантирмоқ учун, Югославия ва СССР халқлари ўртасидаги мустаҳкам дўстликни кучайтирмоқ учун ғоят катта аҳамиятга эга бўлади.

Совет-Югославия муносабатларининг бутун бориши шундай ҳамкорлик учун қулай шароит вужудга келтирди. Москвада олиб борилган музокаралар Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Югославия Коммунистлар союзи вакилларига бу масалада фикрлашиб олишга имконият берди. Суҳбатлар ўртоқларча самимият ва ошкорлик руҳида ўтди. Югославия Коммунистлар союзи ва Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг делегациялари марксизм-ленинизмнинг интернационалистик принципларига амал қилиб, бамаслаҳат шу фикрга келдиларки, ҳар иккала партия ўртасидаги мавжуд алоқалар фойдалидир ва бу алоқаларни социалистик мамлакатларимизни янада мустаҳкамлаш ва яшнатиш манфаатларини кўзлаб ҳамкорлик қилиш мақсадида, социализмнинг ҳозирги замон тараққиётидаги жуда кўп масалалар бўйича халқаро ишчилар ҳаракатида ҳамкорлик қилмоқ учун, шунингдек бутун дунё халқларининг ижтимоий ва сиёсий системаларидаги тафовутлардан қатъи назар, улар ўртасида тинчтотув яшашни ва ҳамкорликни ривожлантирмоқ учун ҳам, тинчлик, халқлар эркинлиги ва мустақиллиги манфаатлари йўлида ҳам бундан буён давом эттириш ва ривожлантириш зарур.

Партияларимизнинг бирлигига асос бўлаётган нарса шуки, ҳар қайси партия революцион позицияларда турибди, марксизм-ленинизм таълимотига амал қилиб, бу таълимотни ўз мамлакатининг хусусиятларини ҳисобга олгани ҳолда, ижодий татбиқ қилмоқда. Бу бирлик марксизм-ленинизм негизидаги принципиал бирликдир.

Партияларимизнинг ҳамкорлиги тўла эркинликка ва тенг ҳуқуқлиликка, дўстона танқидга, низоли масалалар устида ўртоқлик характерида фикр олишувларга асосланмоқда. Бу ҳамкорлик, биринчи навбатда, ҳар иккала мамлакатдаги социалистик қурилишнинг формалари ва методлари билан ҳар томонлама ўзаро танишиш, социалистик илмий фикрга тааллуқли масалалар соҳасида тажрибаларни ва фикрларни эркин ва ўртоқларча айирбошлаш йўли билан ривожлантирила беради. Ҳар иккала партия арбоблари ўртасида шахсий алоқалар ўрнатила беради, делегациялар, адабиётлар ва бошқа материаллар айирбошлана беради.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Югославия Коммунистлар союзи бундай ўзаро ҳамкорлик бошқа коммунистик, ишчи партиялар билан, шунингдек жаҳондаги социалистик ва бошқа прогрессив ҳаракатлар билан ҳам ўзлари қиладиган алоқаларнинг таркибий қисмидир, деб ҳисоблайдилар. Мустаҳкам тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун, социал тараққиёт учун кураш манфаатлари йўлида барча прогрессив ва тинчликсевар кучлар кенг ҳамкорлик қилишлари зарур.

Совет-Югославия музокаралари жаҳондаги социализм кучларини кучайтириш, социалистик мамлакатларни жипслаштириш ишига катта ҳисса қўшди. Социалистик мамлакатлар мустақил суверен давлатлар сифатида ривожланмоқдалар. Лекин улар бир-бирлари билан қанчалик мустаҳкам жипслашсалар, уларнинг мустақиллиги шунчалик мустаҳкам бўлади, чунки империалистик кучлар халқларни бир-биридан ажратишга ва қул қилишга, уларни асоратга солишга интилмоқдалар. Мақсадларнинг умумийлиги, шу мақсадларга эришиш учун ўзаро ҳамкорлик қилинаётганлиги социалистик мамлакатлар қардошларча дўстлигининг манбаъларидир. Социалистик мамлакатларнинг қардошларча дўстлиги уларнинг куч манбаидир. Социализм мамлакатларининг халқлари шуни яхши биладиларки, деди ўртоқ Н. С. Хрушчев, Совет Иттифоқи билан Югославия ўртасидаги дўстликка бағишланиб, Москвада ўтказилган митингда сўзлатан нутқида, социалистик мамлакатлар қанчалик жипслашсалар, қудратли бўлсалар, уларнинг дўстлиги қанчалик мустаҳкам бўлса, улар ўзларининг улуғ мақсадлари бўлган социализм сари шунчалик муваффақият билан олға бора берадилар, бутун дунёда тинчлик иши шунчалик мустаҳкам бўла беради. Шунинг учун ҳам барча социалистик мамлакатлар халқ Югославияси билан ўзларининг дўстликларини тиклаб оладилар. Эндиликда социализм фронти тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланди. Барча социалистик мамлакатлар дўстлигини янада мустаҳкамламоқ ва ривожлантирмоқ учун янги имкониятлар очилди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Югославия Коммунистлар союзи ўз мамлакатларининг раҳбар партиялари сифатида, халқларимиз дўстлигини руҳлантирмоқдалар ва ташкил этмоқдалар. Коммунистлар меҳнаткашларга социализмнинг кучи, ишчилар синфининг кучи бирликдадир, ўз сафларининг жипслашганлигидадир, пролетар бирдамлигидадир, деб таълим бермоқдалар.

Совет халқи Югославиянинг қаҳрамон ва меҳнатсевар халқига чуқур дўстлик ҳислари билан қарамоқда. Халқларимиз ўртасидаги дўстликнинг тарихда чуқур томирлари бор. Асрлар давомида руслар югославларни ўзларига қардош деб ҳисоблаб келдилар, худди шунингдек югославлар ҳам рус халқига қардошларча муносабатда бўлиб келдилар. Бу дўстлик Россия ва Югославиянинг умумий душманларга қарши курашда ҳалок бўлган энг яхши фарзандларининг қони билан мустаҳкамланган, ниҳоят, бу дўстлик улуғ озодлик уруши вақтида гитлерчи босқинчиларга қарши ёнма-ён туриб жанг қилган югослав ва совет ватанпарварларининг қаҳрамонона кураши билан жипслашган.

Совет Иттифоқи Югославиянинг самимий ва содиқ дўстидир. Совет кишилари қардош Югославия халқига ўзининг синалган авангарди — Югославия Коммунистлар союзи раҳбарлиги остида социалистик қурилишда чин кўнгилдан янги муваффақиятлар тилайдилар.

Яшасин Совет Иттифоқи ва Югославия халқларининг қардошларча дўстлиги!

(«ПРАВДА»нинг 22 июндаги бош мақоласи).

Ҳиндистон Республикаси Вице-Президенти Сарвапалли Радхакришнан жанобларининг Ўзбекистонда бўлиши

Ҳиндистон республикасининг Вице-Президенти Сарвапалли Радхакришнан ва унинг ҳамроҳлари куннинг иккинчи ярмида Тошкент меҳнаткашларининг ҳаёти билан танишдилар.

Меҳмонлар Низомий номидаги давлат педагогика институтига бордилар. Студентлар ва ўқитувчилар меҳмонларни қизғин кутиб олдилар. Институт директори Ш. Абдуллаев Вице-Президентни ўқув юртининг тарихи билан, педагогик кадрлар тайёрлаш системаси билан таништирди. Радхакришнан жаноблари студентларни ўқитиш методикаси, болаларни педагогик жиҳатдан тарбиялаш, республикада адабиётнинг ривожланишига доир бир қанча саволлар берди. Унинг ҳамма саволларига қониқарли жавоблар қайтарилди.

С. Радхакришнан ва К. П. Ш. Менон жаноблари институт ҳузурида беш минг студент ўқиётган сиртқи бўлим борлигини билиб кадрлар тайёрлашнинг бу формасига жуда қизиқдилар. Улар сиртқи таълимнинг қанчалик самарали бўлаётганлигини, ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўз билимларини ошираётган студентлар билан институтнинг алоқаси қандай уюштирилаётганлигини билишга қизиқдилар.

Ҳиндистонлик меҳмонлар институт аудиторияларини кўздан кечирдилар ва бу аудиаториялардан бирида психологиядан давлат имтиҳони топширишни кузатдилар. Ҳиндистон Вице-Президенти акт залида студентлар ва ўқитувчилар ҳузурида қисқа нутқ сўзлади. У, олий ўқув юртлари ёшликни гавдалантирса, ёшлик барча янгилик учун фикр ва очиқ қалб демакдир, деб таъкидлади.

Радхакришнан жаноблари студентларга мурожаат қилиб — қалбингиз ёш ва фикрингиз ўткир бўлсин, шунда жаҳон сизники бўлади, деди.

Студентлар бадиий ҳаваскорлигининг қатнашчилари меҳмонларга томоша кўрсатиб, ўзбек ва ҳинд рақсларини ижро этдилар.

Меҳмонлар институтни кўриб бўлганларидан кейин Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президиумига томон йўл олдилар ва бу ерда республиканинг машҳур олимлари билан учрашдилар.

Академия президенти Т. З. Зоҳидов Ўзбекистондаги жуда кўп илмий муассасаларнинг ишлари тўғрисида батафсил гапириб берди, республика экономикаси ва маданиятини янада ривожлантириш ишига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшган ўзбек олимларининг ишлари тўғрисида ахборот берди.

Радхакришнан жаноблари ҳам Ҳиндистонда фаннинг ривожланиши тўғрисида қисқача сўзлаб берди. Суҳбат вақтида у Ўзбекистон олимларига янги ижодий муваффақиятлар тилади.

Т. З. Зоҳидов Радхакришнан жанобларига Фанлар академиясига келганлигининг эсдалиги учун унга академия томонидан нашр қилинган бир қанча илмий асарларни совға қилиб берди.

Кечқурун Радхакришнан жаноблари Навоий номли ўзбек опера ва балет театрида республика пойтахтининг энг яхши артистлари томонидан берилган концертда ҳозир бўлди. Театрда СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси С. К. Камолов, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретарлари М. А. Абдураззоқов ва З. Р. Раҳимбобоева, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва Ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов, СССР ва Ўзбекистон ССР Олий Советларининг депутатлари, республика министрлари Ҳиндистон Республикасининг Вице-Президенти билан бирга бўлдилар. Концертда Ҳиндистоннинг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси К. П. Ш. Менон рафиқаси билан, Элчихонанинг биринчи секретари В. К. Ахуджа рафиқаси билан ва Вице-Президентнинг бошқа ҳамроҳлари ҳам ҳозир бўлдилар.

Концерт бошланиши олдидан республика маданият ва санъат ходимлари номидан меҳмонларни СССР Халқ артисткаси С. Эшонтўраева қизғин табриклади.

Катта муваффақият билан ўтган концертда ўзбек ашула ва рақслари, шунингдек ўзбек артистлари Ҳиндистонда бўлган вақтларида ўрганиб олган Ҳиндистон халқларининг ашула ва рақслари ижро этилди.

* * *

Ҳиндистон Республикасининг Вице-Президенти доктор Сарвапалли Радхакришнан 22 июнь эрталаб Тошкентдан Самарқандга жўнаб кетди.

Радхакришнан жаноблари билан бирга СССР Олий Совети Президиуми Раисининг Ўринбосари ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов, Вакил Ф. П. Доля, Ҳиндистон Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси К. П. Ш. Менон ва Вице-Президентнинг бошқа ҳамроҳлари ҳам жўнаб кетдилар.

Ҳиндистон Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Давлат байроқлари билан безатилган Самарқанд аэродромида меҳмонларни область партия комитетининг секретари Н. Ёқубов, меҳнаткашлар депутатлари Самарқанд область Совети ижроия комитетининг раиси Р. Ортиқов, шаҳар партия комитетининг секретари И. Р. Раҳматов, меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Г. С. Ҳамдамов, фан ва маданият арбоблари, шаҳар жамоатчилигининг вакиллари кутиб олдилар. Болалар Ҳиндистон республикасининг Вице-Президентига ва унинг йўлдошларига гул дасталар тақдим қилдилар.

Келган меҳмонларни шаҳар меҳнаткашлари номидан Г. С. Ҳамдамов табриклади.

Радхакришнан жаноблари жавоб нутқи сўзлаб, бундай деди:

— Биз сизнинг қадимий шаҳрингиз тўғрисида кўп нарсаларни эшитганмиз ва бу ерга ўтмиш даврнинг ёдгорликларини кўриш учунгина эмас, балки ҳозирги даврда эришилган муваффақиятлар билан ҳам танишиш умидида келдик.

Ўтмишда мамлакатимизнинг халқи сизнинг шаҳрингиз билан алоқа қилиб турган ва ҳозирги пайтда биз зўр қониқиш билан ана шу алоқани тикламоқдамиз. Ҳозирги вақтда дунёда ҳамма қўни-қўшни бўлиб қолди ва бизларнинг ҳаммамиз мустаҳкам тинчлик яратмоқ учун ва бирликни мустаҳкамламоқ учун ишлашимиз керак.

Ҳиндистон республикасининг Вице-Президенти ва унинг йўлдошлари Самарқандга келишлари биланоқ ўзбек халқининг қадимий маданият бойликларини ўзида акс эттирган тарихий ёдгорликларни кўриш учун борадилар.

Радхакришнан жаноблари Ўрта Осиёнинг машҳур олими ва давлат арбоби Улуғбек томонидан XV асрда қурилган астрономия обсерваториясини зўр қизиқиш билан томоша қилди. Самарқанд тарихини яхши билувчи кишилардан бири — Ўзбекистон Давлат университетининг профессори И. И. Умняков меҳмонларга олимнинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида гапириб берди. Республика меҳнаткашлари олимнинг хотирасини ҳурмат билан сақламоқдалар.

Ҳиндистон республикасининг Вице-Президенти Шоҳизинда мақбараларининг архитектура ансамблини, Ўрта Осиёда шаҳар қурилиш маданиятининг ажойиб намунаси бўлган Регистон майдонидаги монументал иншоотларни ҳам томоша қилди. Темурийлар дафн этилган Гўр Амир мақбарасига бориш билан тарихий ёдгорликларни кўриш тамомланади.

Шундан кейин меҳмонлар автомашиналарда Самарқанд бўйлаб сайр қилдилар, унинг ҳозирги қиёфаси билан танишдилар.

Шаҳар меҳнаткашлари Радхакришнан жанобларини ва унинг йўлдошларини қизғин табрикладилар. Меҳмонлар тушган автомашиналар тўхтаган ҳамма жойда совет-ҳинд дўстлиги шарафига, тинчлик учун ва ўз мамлакатининг равнақи учун курашаётган улуғ ҳинд халқи шарафига табрик хитоблари янгради. Меҳмонлар Шоҳизинда мақбараларини томоша қилаётган пайтларида уларнинг ёнига бир группа болалар келишди. Улар шу ердаги кишиларнинг қарсаклари остида Радхакришнан жанобларига ва унинг ҳамроҳларига пионер галстуклари тақдилар.

Меҳнаткашлар депутатлари Самарқанд шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Ғ. С. Ҳамдамов, Ҳиндистон республикасининг Вице-Президенти шарафига зиёфат берди. Зиёфат самимий ва дўстона вазиятда ўтди. Зиёфат вақтида Радхакришнан жаноблари қисқача нутқ сўзлади. У самимий кутиб олинганлиги учун миннатдорчилик билдириб бундай деди:

— Осиёдаги кўп мамлакатларда тарихий ёдгорликлар бор, лекин шулар билан бир қаторда қашшоқлик ва нопокликни кўриш мумкин. Мен сизларнинг ўтмишнинг ёдгорликларини тиклашга интилаётганлигингизга ва қашшоқлик ҳамда қолоқликни тугатаётганлигингизга беҳад хурсандман. Мен бу ерда университетни, касалхоналарни, театрларни, мактабларни кўрдим, қурилишларни кўрдим. Мен аминманки, агар сиз тараққиётнинг биз ҳозир кўриб турган даражасини сақласангиз у вақтда шаҳрингизнинг келажаги яна ҳам порлоқ бўлади.

Радхакришнан жаноблари ва унинг ҳамроҳлари шу куниёқ Тошкентга қайтиб келдилар.

* * *

Ҳиндистон Республикасининг Вице-Президенти ва унинг ҳамроҳлари 22 июнда Самарқанддан қайтиб келганларидан кейин Тошкентдаги Сталин номли маданият ва истироҳат паркига бордилар ва у ерда «Совет халқининг Ҳиндистон маданиятига қизиқиши» деган виставканинг очилишида ҳозир бўлдилар. Бу виставка Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ва Чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамияти томонидан ташкил этилган.

Кечқурун Радхакришнан жаноблари ва унинг йўлдошлари Ҳамза номидаги Ўзбек академик драма театрида «Ганг дарёсининг қизи» спектаклининг премьерасида ҳозир бўлдилар. Бу асар ҳинд адабиётининг классиги Рабиндранат Тагорнинг «Ҳалокат» романи асосида яратилган. (ЎзТАГ).

Югославия Федератив Халқ Республикаси Президенти Иосип Броз Титонинг Киевда бўлиши

КИЕВ, 21 июнь. (ТАСС). Бугун Украина пойтахти Югославия Федератив Халқ Республикасининг Президенти ўртоқ Иосип Броз Титони ва унинг ҳамроҳларини катта самимият ва ҳурсандчилик билан кутиб олди. Украина ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Д. С. Коротченко, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. И. Кириченко, Украина ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Т. Кальченко ва бошқа расмий шахслар, фан ва маданият арбоблари, матбуот вакиллари меҳмонларни кутиб олмоқ учун вокзалга келдилар.

Махсус поезд тантанали марш садолари остида перрон олдига келиб тўхтайди. Ўртоқ Иосип Броз Тито ва Югославия Федератив Халқ Республикасининг унга ҳамроҳ бўлиб келган давлат арбоблари вагондан чиқадилар. Украина Коммунистик партиясининг ва ҳукуматининг раҳбарлари Президент Иосип Броз Тито ва унинг йўлдошлари олдига келиб, дўстона қўл беришиб кўришадилар. Пионерлар меҳмонларга гулдасталар тақдим этадилар. Фахрий қоровул бошлиғи Президентга рапорт беради. Югославия, Совет Иттифоқи ва Украина ССР давлат гимнлари улуғвор бўлиб янграйди.

Украина ССР Олий Совети Президиумининг раиси Д. С. Коротченко вокзал балконида туриб нутқ сўзлади.

Сўнгра, Югославия Федератив Халқ Республикасининг Президенти Иосип Броз Тито нутқ сўзлади.

Президентнинг нутқи неча марталаб гулдурос қарсаклар билан бўлиниб турди.

Митинг тугади. Югославиялик меҳмонлар ўзларига ажратиб қўйилган резиденцияга бораётганларида, уларни йўлларда Украина пойтахти аҳолисидан юз минглаб кишилар қизғин табриклаб турди.

* * *

КИЕВ, 22 июнь. (ТАСС). Югославия Федератив Халқ Республикаси Президенти Иосип Броз Тито ва унинг ҳамроҳлари кеча Украина ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Д. С. Коротченко ҳузурида бўлдилар.

Сўнгра, югославиялик меҳмонлар бутун кун бўйи Киевнинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар. Машиналар ўтиб борган кўчалар киевликлар билан лиқ тўлган эди, улар ўртоқ Титони ва унинг йўлдошларини қизғин табриклаб турдилар.

Президент Тито ва унинг рафиқаси Украина Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. И. Кириченко, Украина ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Т. Кальченко билан бирликда Украина ССР Олий Совети олдидаги майдондан ўтдилар, армия генерали Ватутинга ҳайкал ўрнатилган паркда бўлдилар. Бу ерда шаҳарнинг юзлаб меҳнаткашлари югославиялик меҳмонларни қизғин кутиб олдилар. Сўнгра, ўртоқ Тито ва унинг ҳамроҳлари Голосевский ўрмони районида қурилаётган республика қишлоқ хўжалик виставкасини бориб кўрдилар.

Пешиндан сўнг маршал Тито рафиқаси билан Киев марказий универмагини бориб кўрди, сўнгра эса, А. И. Кириченко, Н. Т. Кальченко ва О. И. Ивашченко ўртоқлар билан бирликда Днепр дарёсида сайр қилдилар.

Кечқурун ўртоқ Тито рафиқаси билан ва унинг ҳамроҳлари Т. Г. Шевченко номидаги Украина ССР Давлат Академик опера ва балет театрида К. Данкевичнинг «Богдан Хмельницкий» операсини тингладилар. Спектаклни югославиялик меҳмонлар билан бирга Д. С. Коротченко, А. И. Кириченко, Н. Т. Кальченко ва бошқа ўртоқлар ҳам томоша қилдилар. Спектаклда ҳозир бўлган томошабинлар қардош Югославиядан келган меҳмонларни гулдурос овация қилиб табрикладилар.

Пландан ташқари маҳсулот

Тошкентдаги «Металлоширпотреб» заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари ўзаро социалистик мусобақани янада кучайтириб, янгидан-янги ютуқларга эришмоқдалар.

Корхона коллективи мавжуд ишлаб чиқариш майдонларидан яхши фойдаланиши туфайли олти ойлик планни муддатидан илгари бажариб, пландан ташқари 300 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга эришди. Ўзаро социалистик мусобақада ўртоқ О. Климентова бошлиқ 1 цех ишчилари олдинда бормоқда. Улар мавжуд асбоб-ускуналарни тўла ишга солишлари орқали кунлик нормаларини анча ошириб бажармоқдалар. Ҳозирги кунда корхона коллективи йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун астойдил меҳнат қилмоқда.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Тушинода ҳаво паради

Якшанба, 24 июнь эрталаб соат 10 да Тушинода ҳаво паради бўлади. (ТАСС).

Смена топшириғини 7 соатда бажариш учун

Мамлакатимизнинг илғор корхоналарида саккиз соатлик топшириқни 7 соатда бажариш учун бошланган социалистик мусобақа тобора кенг қулоч ёзмоқда. Бу ҳаракатга «Ташсельмаш» заводи коллективи ҳам қўшилди. Заводнинг барча цехларида бу ватанпарварлик ташаббусига бағишланган йиғилишлар бўлиб ўтди.

«Саккиз соатлик топшириқни етти соатда бажариш учун мусобақани қизитиб юборайлик!», «Меҳнат унумдорлигини кун сайин ошириб бориш йўли билан заводни етти соатлик иш кунига ўтиш учун тайёрлайлик!» деган шиорлар ҳамма ишчи ва инженер-техник ходимлар учун асосий ҳаракат программаси бўлиб қолди.

15-механика цехи учинчи ва тўртинчи пролетларининг ишчи ва мастерлари биринчи бўлиб бу чақириқларга амалий иш билан жавоб бердилар. Бу пролетлардаги мастерлар М. Янин. В. Баришников. И. Степин ўртоқлар ўтган ойларнинг кўрсаткичларини чуқур анализ қилиш, янги ойдаги топшириқни пухта ҳисобга олиш натижасида ҳар бир ишчига индивидуал ойлик топшириқни тақсимлаб берадиган бўлдилар. Натижада ҳар бир ишчи ўзининг эрта-индин ва ундан кейин қиладиган ишини рационал планлаштирадиган, иш вақтини сиқиштириш йўли билан маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтирадиган бўлди. Ишчилар ўз зиммаларига янги оширилган мажбуриятлар олиш билан бирга мастерларга ўз талаблари ва таклифларини ҳам айтдилар.

Учинчи пролет токари комсомол аъзоси М. Ёқубов смена топшириғини олти соатда бажариш учун ҳамма имкониятлар бор эканлигини амалда кўрсатди. Шунингдек токарь Р. Горбачева, пармаловчи Ступакова, резба йўнувчи Ш. Малишева, токарь рационализатор В. Горбачев ва бошқа ўртоқлар ҳам смена топшириғини 6 соатда бажармоқдалар.

Цех коллективининг бу ташаббуси корхонанинг бошқа пролет ва цехларида ҳам қизғин маъқулланмоқда.

Г. ДЕМИДОВ.

Қўриқ ерларга кўчиб борган кишиларга ҳосилни ўриб-йиғиб олишда ёрдамлашайлик!

ВЛКСМ Марказий Комитетининг комсомолларга ва барча совет ёшларига Мурожаати

Азиз дўстлар!

Жонажон Коммунистик партиямизнинг чақириғи билан ўзлари астойдил ғайрат қилиб, қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш учун борган тенгдошларимиздан, ўртоқларимиздан хушхабарлар келмоқда. Улар фахрланиб хабар бермоқдалар:

— Янги ерларда ғалла яхши бўлди, кўзни қувонтириб ўсиб турибди!

Янги очилган ўттиз уч миллион гектардан кўпроқ қўриқ ва бўз ерларнинг ҳаммасида тез орада пишиб етилган бошоқлар олтиндек бўлиб сарғаяди. Ҳа, бу йил қўриқ ерлар Ватанимизга неча юз миллион пуд яхши ғалла беради!

Бундай ҳосил ўз-ўзидан етишгани йўқ. Шу йил январь кунларида Кремлда бўлган кенгашда қўриқ ерларда ишлаётган ёшларнинг энг яхши вакиллари партия ва ҳукуматга ғалла экилган ерларнинг ҳаммасидан мўл ҳосил оламиз деб, тантанали ваъда берган эдилар. Комсомол юборган 350 минг йигит ва қиз ўз сўзининг устидан чиқиб, муваффақият қозонишга астойдил ишониб, ўз Ватанига улуғ муҳаббат билан тўлиб-тошган ҳолда яхши ва мўл ҳосил етиштирмоқ учун туб жойли меҳнаткашлар билан биргаликда курашдилар.

Партия XX съезди ўз ишини давом эттириб турган кунларда уруғликлар, ёнилғи ва озиқ-овқат ортган уч юзта оғир юк автомобиллари Отбосардан чиқиб, Қозоғистоннинг қўриқ ерларидаги узоқ хўжаликларга йўл олган эдилар. Лекин изғирин бўронлар бўлиб йўлларни қор босиб кетган эди, қаттиқ совуқлар одамларни қийнаб қўймоқда эди, довул аралаш шамоллар юкларни учириб юборгундек бўлиб эсмоқда эди. Лекин автомобилларни ҳайдаб бораётган ёшлар: «Бўш келмаймиз!» деб айтдилар ва ҳақиқатан ҳам сира бўшашмай зўр ғайрат билан километрлаб йўл босиб, етиб бордилар. Янги ерларга кўчиб борганларнинг бу қаҳрамонлик сафари партия томонидан съезд трибунасида айтилган ташаккурга жавоб бўлди. Ҳар бир областда, ҳар бир районда, ҳар бир совхозда, ҳар бир МТСда мана шундай ибратли ишлар кўп бўлди. Ташаббускор мард кишилар ерни намга тўйдирмоқ учун қор тўплайдиган машиналар билан далаларни айланиб чиқдилар. Улар кўкламнинг салқин, кеч келишига қарамай, далаларга ғаллани қисқа муддатларда экиб олдилар.

Бизнинг ўртоқларимиз бу курашда ўзларини якка-ёлғиз деб ҳис қилмадилар. Бутун совет халқи уларга ёрдамлашиб, тракторлар, автомашиналар, сеялкалар, плуглар, бинокорлик материаллари, кунда керак бўладиган хилма-хил товарлар юбориб турди.

Азиз дўстлар!

Қўриқ ерларда қизғин иш пайти—ғалла ўрим-йиғими бошланадиган кун яқинлашиб қолди. Мамлакатнинг шарқий районларида шу дамгача ҳеч қачон шу қадар катта майдонларда ғалла ўрилмаган эди. Аммо, бу ғаллани тез ва нобуд қилмай, ўриб-йиғиб олиш керак. Бу иш осон эмас, албатта. Аввало, шуни назарда тутиш keракки, бу ерларда об-ҳавога ишониб бўлмайди: бирданига ёмғир ёғиб кетиши ёки барвақт қор тушиши мумкин. Вақтида ўриб олинмаган ғаллалар тез тўкилиб кетади. Маълумки, ҳар бир ғанимат кундан фойдаланилмаса, гектарига икки-уч центнер ғалла нобуд бўлади. Мана энди ўзларингиз ҳисоблаб қарангиз: агар ғалла ўрим-йиғимида иш лоақал бир кун олдинроқ бошланса, қўриқ ерлардан қўшимча равишда кўп миллион пуд буғдой олиш мумкин.

Демак, Сибирь ва Қозоғистон далаларида етиштирилган ғалланинг ҳаммасини батамом ўриб-йиғиб олмоқ учун ВЛКСМ Марказий Комитети сизларга, мамлакатимизнинг комсомолларига, йигитларига ва қизларига қуйидаги чақириқ билан мурожаат этишга қарор қилди:

— Қўриқ ерлардаги меҳнаткашларга ҳосилни тез ва нобуд қилмай ўриб-йиғиб олишда ёрдамлашайлик!

— Бу ишда Қозоғистон ССР, Олтой ва Красноярск ўлкалари, Чкалов, Саратов, Новосибирск, Омск областлари ҳамда қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштираётган бошқа областларнинг шаҳарларидаги, ишчи посёлкаларидаги, район марказларидаги комсомоллар ва ёшлар ўрнак кўрсатяшлари лозим.

Сизларга маълумки, ўртоқлар, давлат янги ерларга жуда кўп хилма-хил техника юборди; бу ерларда одамлар фидокорлик билан ишламоқдалар. Шундай бўлса ҳам, уларнинг ғаллани қисқа муддатларда ўриб-йиғиб олишлари қийин гап. Маълумки, ғаллани ўриб олиш билангина иш битмайди. Уни янчиш, шопириб тозалаш, қуритиш, баъзан бир неча юз километр олисда бўлган элеваторларга элтиб бериш керак. Шунинг учун ҳам бу ишда сизлар ёрдам беришингиз зарур.

ВЛКСМ Марказий Комитети комсомол ташкилотлари қўриқ ва бўз ерлардаги районларга ўз ўртоқларига ёрдамлашмоқ учун ғалла ўрим-йиғимида ишлашни истаган йигит ва қизлардан 200 минг кишини икки ой муддат билан юборишлари мумкин, деб ҳисоблайди.

Ўрим-йиғим ишлари қизиб кетган кунларда қўли бақувват, эпчил, ташаббускор, қийинчиликлардан ва қора ишдан қўрқмайдиган кишилар керак бўлади. Айниқса комбайн, трактор, автомашиналарни ҳайдашни биладиган, молотилкаларда ишлай оладиган кишиларни у ерларда қувониб кутиб оладилар. У ерларда ҳаммага ҳам иш топилади! Ғалла, ёнилғи, сув ташийдиган аравакашнинг ва хирмонда, элеваторда, ғаллани тозалаш, шопириш, юклаш ва шу сингари ишларда ишлайдиган ишчининг иши ҳам фахрли иш бўлади. Сизлар қўриқ ерларда ишлаётган кишиларнинг олдига ўйнаб келиш учун бораётганингиз йўқ—улар сизларнинг ёрдам беришингизни, чин кўнгилдан раҳмат айтиш мумкин бўлган ёрдамингизни кутмоқдалар.

Кези келганда шуни айтмоқ керакки, сизларнинг бу боришингиз ўзларингизни ҳам хурсанд қилади. Сизлар ўзларингиз учун янги бўлган жойларни кўрасиз, кенг дашт ерларнинг тасвирлаб бўлмас гўзаллигини, Сибирь ва Қозоғистоннинг улуғлигини умрбод эсдан чиқармайдиган бўласиз. Ҳозирги кунларда партия ва ҳукуматнинг чақириғи билан яна минг-минглаб ватанпарвар ёшлар ўша ерларга янги заводлар, электростанциялар, шахталар барпо қилиш, темир йўллар қуриш учун кўчиб бормоқдалар. Ғалла олтиндек бўлиб пишиб ётган маҳалда дала шийпонида юлдузлар чақнаб турган осмонга қараб ётиш, кўчма палаткада, гулхан олдида дам олишнинг ўзига хос гашти бор-ку. Сизлар офтобда қорайиб, кучга тўлиб, бардам ва бақувват бўлиб уйларингизга қайтиб келасиз. Сизларнинг меҳнатингиз ҳам муносиб равишда тақдирланади!

Ўртоқлар, ёш ишчи ва хизматчилардан, олий ўқув юртларининг студентларидан зарбдор отрядлар ва бригадалар тузингиз! Комсомол ходимлари ва активлари шу отрядларга ва бригадаларга бош бўлсинлар!

ВЛКСМ Марказий Комитети республикаларнинг ЛКСМ Марказий Комитетлари, комсомол ташкилотлари бу қўйилган вазифанинг жуда муҳимлигини англаб, қўриқ ва бўз ерлардаги районларда ҳосилни ўриб-йиғиб олишда ёшларнинг қатнашувини таъминламоқ учун улар орасида тушунтириш ва ташкилотчилик ишларини кенг авж олдириб юборадилар, деб умид қилади.

ВЛКСМ Марказий Комитети шу нарсага аминдирки, шонли совет ёшлари ҳар сафар бўлганидек, бу сафар ҳам ўз бурчини юксак даражада англаган ҳолда қўриқ ерлардаги ғаллани ўриб-йиғиб олишга зўр ҳавас билан борадилар ва ғалла учун курашда ўз кучларини аямайдилар.

Ғалла — бизнинг бойлигимиздир. Ғаллани қанча кўп олсак, Совет давлати шунчалик бақувват бўлади, совет кишиларининг фаровонлиги яна ҳам яхшироқ бўлади. Модомики, шундай экан, ҳосилни қисқа муддат ичида, нобуд қилмай ўриб-йиғиб олиш учун ҳамма чораларни кўрайлик!

Ташаббускор ёшлар, вақт ғанимат, йўлга отланингиз!

ВЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

ТАСС баёноти

Германия Федератив Республикасининг федерал канцлери Аденауэр яқинда Боннда ўтказилган матбуот конференциясида сўзлаб, Германия масаласида Совет Иттифоқининг сиёсатини қўпол равишда бузиб кўрсатувчи гапларни айтганлиги матбуотда хабар бериб ўтилган эди. Аденауэрнинг гўё Франция ҳукуматининг вакилларидан олинган маълумотларга асосланиб даъво қилишича, Москвада Франция ҳукумати раҳбарлари билан олиб борилган музокаралар вақтида ўртоқ Н. С. Хрущчев, қайта бирлаштирилган, ҳатто бетарафлаштирилган Германиядаги 70 миллион немисга қараганда «совет блокида» 17 миллион немиснинг бўлгани яхшироқ, деб айтган эмиш. Аденауэр шу сўзларни Н. С. Хрущчев айтди, деб даъво қилиш билан, Совет Иттифоқи Германиянинг бирлаштирилишига қарши чиқаётир, деган таассурот туғдиришга уринди.

ТАСС ўзига берилган ваколатга биноан, шуни билдирадики, Аденауэрнинг бундай даъвоси ҳеч қандай асосга эга эмас ва фактларни қўпол равишда бузиб кўрсатмоқда. Ҳақиқатда Н. С. Хрущчев Франция делегацияси билан бўлган музокараларда Совет Иттифоқининг Германия масаласидаги маълум позициясини баён қилиб, бу билан бирга, СССР бирлаштирилган Германиянинг Совет Иттифоқига ва унга дўст бўлган мамлакатларга қарши қаратилган бирон ҳарбий гуруҳларга қўшиб олинишига рози бўла олмайди, деб айтган эди. Кези келганда шуни айтиб ўтиш керакки, Н. С. Хрущчев ўтган йил сентябрь ойида Москвада Германия Федератив Республикасининг ҳукумат делегацияси билан бўлган музокаралар вақтида федерал канцлер Аденауэрга шу нуқтаи назарнинг ўзини гапириб берган эди. Бундан кўриниб турибдики, Аденауэр жаноблари Н. С. Хрущчев айтмаган гапларни унга, Н. С. Хрущчевга, тўнкашга уринмоқда.

Совет Иттифоқининг Германия масаласидаги позицияси ҳаммага маълумдир.

Совет Иттифоқи аввалгидек ҳали ҳам Германияни тинчликсевар демократик давлат қилиб бирлаштириш тарафдори бўлиб қолгани ҳолда, шу нарса билан ҳисоблашмаслиги мумкин эмаски, Германия масаласини тўрт давлат ўртасида бамаслаҳат келишиб ҳал этиш мақсадида урушдан кейинги ўн йил давомида қилиниб келган ҳаракатлар ижобий натижалар бермади. Яна шу фактдан ҳам кўз юмиб бўлмайдики, Германия территориясида иккита мустақил давлат яшаб турибди ва ривожланиб бормоқда. Бундай шароитда Германияни бирлаштирмоқ учун Германия Демократик Республикаси билан Германия Федератив Республикаси ўртасида бевосита музокаралар олиб боришдан бошқа реал йўл йўқ.

Ҳаммага маълумки, Германия Демократик Республикаси ҳукумати шу мақсадларда Германия Федератив Республикаси Ҳукумати билан бевосита алоқа боғлашга тайёрдир, аммо Германия Федератив Республикасининг Ҳукумати Германия Демократик Республикасининг Ҳукумати билан ҳамкорлик қилишдан ҳанузгача бош тортиб келмоқда, бу эса Германия проблемасини боши берк кўчага муқаррар киритиб қўймоқда ҳамда Германияни бирлаштириш масаласида тўрт давлат ўртасида бўладиган музокараларни ҳам ўринсиз қилиб қўймоқда.

Шундай қилиб, ҳозирги шароитда Германия Федератив Республикасининг Германияни қайта бирлаштиришга олиб келувчи йўлларга таллуқли масалаларда Германия Демократик Республикаси билан бамаслаҳат бир фикрга келишга тайёр туришига боғлиқдир.

Шу нарса эътиборни жалб қиладики, кейинги вақтларда Ғарбий Германиядаги баъзи раҳбар арбоблар Совет Иттифоқи ҳақида ҳар хил уйдирмаларни тобора тез-тез ўйлаб чиқара бошладилар. Улар шу билан Ғарбий Германия ҳарбийлаштирилаётганлигини ва халқаро кескинликни юмшатиш тадбирларига қарши ўзлари олиб бораётган ҳамда узоқни кўрмайдиган сиёсатни Ғарбий Германия жамоатчилиги олдида оқламоқчи бўлсалар керак. Бироқ, бундай сиёсат ҳозирги вақтнинг руҳига мос келмаслигини ва немис халқининг умуммиллий вазифаларини ҳал қилишни қийинлаштиришигина мумкин эканлигини пайқаб олиш қийин эмас.

ВЛКСМ Марказий Комитетида

Қўриқ ва бўз ерларда бу йил ҳосил мўл бўлиши кутилади. Ўрим-йиғимни қисқа муддатларда ва ғаллани нобуд қилмай, муваффақиятли ўтказмоқ учун қўшимча равишда кўп миқдорда ишчи кучи талаб қилинади.

ВЛКСМ Марказий Комитети «Қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирилаётган районларда ҳосилни ўриб-йиғиб олиш ишларида комсомоллар ва ёшларнинг қатнашуви тўғрисида» қарор қабул қилди.

ВЛКСМ Марказий Комитети комсомолларга, барча совет ёшларига мурожаат қилиб, уларни ғалла ҳосилини ўриб-йиғиб олиш учун боришга чақирди.

ВЛКСМ Марказий Комитети бошланғич комсомол ташкилотларига, район, шаҳар, область, ўлка комсомол комитетларига ҳамда иттифоқчи республикаларнинг ЛКСМ Марказий Комитетларига ғалла ҳосилини ўриб-йиғиб олишга ёшларни танлаб олиш ва юбориш муносабати билан ёшлар орасида кенг тушунтириш ва ташкилотчилик ишларини олиб бориш вазифасини юклади. ВЛКСМ Марказий Комитети комсомол ташкилотларига комсомоллар ва ёшларнинг йиғилишларида Мурожаатни ўқиб чиқиб, муҳокама қилишни тавсия этди.

Бошланғич комсомол ташкилотлари, район, шаҳар, область, ўлка комсомол комитетлари ва иттифоқчи республикаларнинг ЛКСМ Марказий Комитетлари саноат корхоналарида, муассасаларда ишлаб турган шаҳар ёшлари, шунингдек олий ўқув юртларининг студентлари орасидан қўриқ ерлар ўзлаштирилаётган районларда ҳосилни ўриб-йиғиб олишга боришни истаган 200 минг кишини шу йил июнь-июль ойлари ичида танлаб олиб, уларни СССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг, СССР Совхозлар министрлигининг ва СССР Ғалла маҳсулотлари министрлигининг заявкаларига мувофиқ, икки ой муддат билан юборишлари лозим.

ВЛКСМ Марказий Комитети иттифоқчи республикалар ЛКСМ Марказий Комитетларининг, ўлка ва область комсомол Комитетларининг эътиборини шу нарсага жалб қилдики, ҳосилни ўриб-йиғиб олиш учун борган ёшлар қийинчиликларга дуч келадилар. Шу сабабли, комсомол ташкилотлари ёшларни танлаб олишга жуда эътибор бериб қарашлари, ёши камида 18 дан кам бўлмаган муносиб, иродали, жисмоний соғлом йигитлар ва қизларнигина ўрим-йиғим ишларига юборишлари лозим.

Шаҳар ва район комсомол комитетлари ҳузурида танлаб олувчи комиссиялар тузиш тавсия қилинди. Шаҳар ва район комсомол комитетлари ҳосил ўрим-йиғимига жўнаб кетаётганларга ВЛКСМ Марказий Комитети тасдиқлаган формада комсомол йўлланмаси беришлари лозим.

ВЛКСМ Марказий Комитети бошланғич комсомол ташкилотларига, район, шаҳар, область, ўлка комсомол комитетларига ва иттифоқчи республикаларнинг ЛКСМ Марказий Комитетларига ўрим-йиғим ишларига бораётган ёшлардан зарбдор отрядлар ва бригадалар тузишни тавсия қилади. Бу зарбдор отрядлар ва бригадаларни тегишли район ва шаҳар комсомол ташкилотларининг Қизил байроқлари билан қўриқ ерларга юбориш керак. Зарбдор отрядлар ва бригадалар ҳосил ўрим-йиғимида ишлаш учун бориб, то қайтиб келгунларича уларга район, шаҳар, область комсомол комитетлари секретарларининг бошчилик қилиб туришлари таклиф этилди.

Иттифоқчи республикаларнинг ЛКСМ Марказий Комитетлари, ўлка ва область комсомол комитетлари қишлоқ хўжалик органлари ва темир йўл органлари билан бирликда ёшларни махсус эшелонларда жўнатишни ташкил қилишлари, ёшларнинг зарур маиший буюмларини ўзлари билан олиб кетишларини таъминлашлари лозим. Комсомол комитетлари комсомоллар ва ёшлар йўлда бораётганларида ҳам, шунингдек бевосита колхозларда, МТСларда ва совхозларда ишлаётганларида ҳам улар орасида яхши тарбиявий ва маданий-оммавий иш олиб борилишини таъминлашлари, улар учун ёшлар орасидан массовиклар, затейниклар, баянистлар, спорт иши ташкилотчилари ажратиб беришлари лозим. Шу нарса муҳимки, жўнаб кетаётган ёшлар китоблар, шашкалар, шахматлар, доминолар, музика асбоблари ва спорт асбоблари билан таъминланишлари керак. ВЛКСМ Марказий Комитети бу ишни комсомол ташкилотлари ўз кучлари билан бемалол бажара оладилар, деб ҳисоблайди.

ВЛКСМ Марказий Комитети Қозоғистон ЛКСМ Марказий Комитетига, қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирилаётган районларнинг ўлка ва область комсомол комитетларига совхозлар, МТСлар, колхозлар, Заготзерно пунктлари ва элеваторларнинг раҳбарлари билан бирликда, партия ташкилотларининг ёрдами билан ўрим-йиғимга келаётган ёшларни яхши кутиб олишни таъминлаш, улар учун ўз вақтида уй-жой тайёрланиб қўйилишига, уларни овқатлантириш, ёшларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш ўз вақтида ташкил қилинишига эришиш вазифасини топширди. Ўрим-йиғимга келган ёшлар орасида социалистик мусобақани кенг авж олдириш зарур, токи комсомол юборган ҳар бир йигит ва қиз кучи борича меҳнат қилсин, ишлаб чиқариш топшириқларини тўла ва ошириб бажариб турсин ҳамда ўзига нисбатан комсомол кўрсатган ишончни оқласин. ВЛКСМ Марказий Комитети ҳосил ўрим-йиғимида яхши ўрнак кўрсатган комсомолларни ва ёшларни рағбатлантириш тадбирларини белгилади.

ВЛКСМ Марказий Комитети иттифоқчи республикаларнинг ЛКСМ Марказий Комитетлари, ўлка, область, шаҳар, район комсомол комитетлари ва бошланғич комсомол ташкилотлари партия ва ҳукумат кўрсатган юксак ишончни шараф билан оқлайдилар, қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирилаётган районларда ҳосилни ўриб-йиғиб олиш ишларига комсомолнинг, совет ёшларининг энг яхши намояндаларини юборадилар ва бу билан қўриқ ерларни ўзлаштирмоқ учун, КПСС XX съездининг социалистик қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш тўғрисидаги кўрсатмаларини амалга оширмоқ учун олиб борилаётган умум халқ курашига ўз ҳиссаларини қўшадилар, деб ишонч билдирди.

ВЦСПС ПРЕЗИДИУМИДА

Мамлакатнинг шарқий ва шимолий районларига жўнаб кетувчи ёшларга касаба союзларининг ёрдами

ВЦСПС Президиуми қабул қилган қарорида мамлакатнинг шарқий ва шимолий районларида ҳамда Донбассда ишлаш учун жўнаб кетувчи ёш ватанпарварларга ёрдам кўрсатиш юзасидан тадбирлар белгиланди.

Касаба союз комитетларига ва советларига Сибирь, Узоқ Шарқ, шимол ва Донбассдаги янги қурилишларга ҳамда корхоналарга доимий ишлаш учун бориш истагини билдирган ишчилар ва хизматчиларни танлаш ишида актив иштирок этиш, янги жойларда меҳнат ва турмуш шароитлари тўғрисида оммавий консультациялар ташкил этиш топширилди. Касаба союз ташкилотларига корхоналар ҳамда қурилишларнинг ёшларни қабул қилиб олишга ва уларга маиший жиҳатдан хизмат кўрсатишга тайёрлигини текшириш ҳам топширилди.

ВЦСПС президиуми касаба союз комитетларига янги кўчиб келувчиларга юксак унумли меҳнат қилишлари учун шароит яратиб беришга, қурилишлар ва корхоналар учун зарур бўлган ҳунарлар юзасидан таълим олишни ташкил этишга, турар жой қурилиши планларининг бажарилиши устидан, ошхоналар, магазинлар, коммунал корхоналар, медицина ва маданий муассасалар, кийим ва пойафзални ремонт қиладиган мастерскойларнинг иши устидан кундалик контроль қилиб туришга алоҳида эътибор беришни таклиф қилди.

Корхона коллективларининг айрим янги қурилишлар устидан маданий оталик қилишларини уюштириш тавсия этилади.

Ёшларни қабул қилиб олиш ишларини ташкил этишда ёрдам кўрсатмоқ учун янги қурилиш районларига ВЦСПС ва касаба союзлари марказий комитетлари ходимлари группаси юборилади.

(ТАСС).

КРИШАН ЧАНДР

Йўлда

(ҲИКОЯ)

> **Кашмир — Ҳиндистоннинг энг ажойиб областларидан бири. Кашмирнинг табиати ҳамма вақт ҳам гўзал, аммо унинг жамият тузуми кўп вақтларгача аянчли аҳволда эди. Феодализмнинг қолдиқлари мамлакатни қашшоқ бир ҳолга солди. Асрлар бўйи халқлар орасида адоват авжга минди. Менинг «Йўлда» деган ҳикоям икки хил диндаги кишиларнинг тўқнашиши, ҳинди — мусулмонларнинг қирғинларига сабабчи бўлган тўқнашишга бағишланган. Янги Ҳиндистонда энди бу нарсанинг такрорланиши мумкин эмас. Унинг раҳбарлари ҳамма кучларини турли диний эътиқодларига қарамай, кишиларнинг бир-бирларини тушуниб етишлари учун сарф қилмоқдалар. Озод Ҳиндистонда қилинаётган бу ҳаракатларнинг кўнгилдагидек яхши натижа беришига мен бутун қалбим билан ишонаман.**
>
> **Кришан ЧАНДР.**

Мен, сокин сатҳи кўз қамаштирувчи қуёш нуридан ярақлаб турган гўзал кўлдан кўзимни узмай, секин-аста юриб борардим.

Кўп йиллардан бери бу ўлкаларда бўлмаганман. Қадимги дўстим — кўл менинг қаршимга майин шабода йўлламоқда. Илгаригидек қизил қанотли қушлар шитаб билан урилиб ўтаётган кўм-кўк сувда қадимги ибодатхонанинг акси кўриниб турибди.

Қирғоқ яқинидаги нилуфар гуллар жим-жит уйқуда. Гоҳо уларни қушлар қанотлари билан туртиб ўтишар, шундан кейин узун ингичка поянинг учида оппоқ бўлиб турган гуллар анча вақтгача тебраниб турарди.

Кўлнинг қаеридандир қўшиқ эшитилади:

Бизнинг ўлка, Кашмир — гуллаган диёр,
Унинг ҳусни мени қилган маст-аласт.
Ҳаддан ортиқ қувончим — менман бахтиёр.
Сенла қайта кўришганимчун, холос.

Ҳа, менинг кўҳна Кашмирим, ўша ҳолича қолибди. Унинг фарзандлари ҳуқуқсизлик ва қийинчилик йилларини бошдан кечириб, меҳнат ва ҳаётга бўлган муҳаббатларини, лабларидаги кулкуни сақлаб қолдилар.

...Кўҳна, синашта Кашмир. Мен йўл ёқасидан юриб борар эканман, кўз ўнгимда бепоён олам ёстаниб ётибди. Менга йўл худди чексиздек бўлиб кўринади.

Йўл офтоб нури таъсир этмайдиган чинор, эгри-бугри бодом дарахтлари, ҳар томонга шохлаб кетган олма дарахтлари ёнидан ўтади.

Қорнинг эриб кетганига анча вақт бўлгани учун ҳамма ёқда кўк ўт оролчалари — келаётган мавсумнинг нишоналари кўзга ташланади.

Олмалар гуллаяпти, уларнинг хушбўй ҳидлари кишини маст қилади. Каттакон олма дарахти тагидаги шилдираб турган зилол булоқчадан бир чиройли чўпон қиз ўз сигири учун сув олаяпти.

— Эй гўзал қиз, — дейман мен, — сигирингни бир чекага олиб тур, чанқовдан қийналаётган йўловчи сув ичиб олсин.

— Сигиримнинг ҳам жуда сув ичгиси келаяпти, — деб жавоб беради у бепарвогина. — Нарироқ тур, соянгдан қўрқаяпти.

— Олдин мен ичиб олишим керак-ку, ахир.

— Олдин сигир ичади, — деб туриб олади у.

— Ўҳў, — дейман мен кулиб, — дадил ва ақлли қиз кўринасан. Нега бундай, чўпонлик қилиб юрибсан?

— Чўпонлик қилиш учун ҳам ақл керак. Подага қараш, бир хил ўткинчилардан уларни сақлаб туриш лозим бўлади.

У менга айёрларча қарайди. Иккаламиз ҳам куламиз.

— Сенинг номинг Бегамен[1] эканлигита ишончим комил, — дейман мен.

— Йўқ, менинг исмим оддий — Зайнаб. Аммо мен ҳеч ҳам чўпон эмасман. Мен мана шу ердаги мактабда болаларни ўқитаман.

— Уларни қандай касбга ўргатасан? Сигир боқишгами?

— Бу сигир меники эмас, ота-онаси Панжобдаги қирғинда ҳалок бўлган бир кўр боланики. Улар бизнинг қишлоғимиздан чиқиб пул топиш учун, Панжобга қараб кетишди. Аммо улар ўз бахтларини тополмадилар.

— Болани ким қутқариб қолди? У бу ерга нима сабаб билан келиб қолди?

— Бола кўзидан айрилгандан кейин, ғазабланган оломон унинг тепасига тўпланди-да, уни тирик сақлаб қолди. Лекин ҳозир ҳам у кечалари ўқтин-ўқтин «Мени қутқаринглар» деб қичқирган ҳолда уйғониб кетади. Ўшандан бери анча вақт ўтди... Аммо, мен ўз севгилимни энди умрбод кўра олмаганимдек бу бола ҳам ёруғ дунёни сира кўрмайди.

— Уни ҳам ўлдиришганми?

— Ҳа, у бизнинг мактабда ўқитувчи эди. Биз бир-биримизни жуда яхши кўрар эдик. У менга яширинча саводхонликни ўргатар эди. Нега десангиз у билан менинг никоҳимиз тўғрисида ота-онамнинг эшиттулари ҳам келмасди. Улар мени солиқ йиғувчининг ўғлига беришмоқчи эди. Аммо менинг тўйим тайинланган куни кўр бола қишлоққа қайтиб келди. Бу бахтсиз болани кўргандан кейин ҳиндилар жуда қаттиқ ғазабланишди...

Зайнаб ўз ҳикоясини давом эттирар экан, ўша даҳшатли кунларнинг манзараси кўз олдимда намоён бўлди.

Мен қасос олиш ҳайқириқлари билан қишлоқ майдонига тўпланган ғазабли оломонни хаёлимга келтирдим. Эркаклар муштларини кўтарган, хотинлар кўр бола тепасида уввос солиб йиғлаган ҳолда мусулмонларнинг бошларига бало ёғишини илтижо қилишарди.

Қишлоқда яшайдиган айрим мусулмонлар бўлса, ўша ерда ҳимоячи топилиб қолар деган умид билан атрофи девор билан ўралган мактаб ҳовлисига қараб чопишарди.

Худди шу пайтда мактабда дарс бораяпти. Ёш ўқитувчи диктовка қилмоқда.

— Ёзинглар болалар, «Кишиларни ҳеч қандай нарса бир-биридан ажратмаслиги лозим».

Кутилмаганда мактабнинг очиқ деразаларидан ваҳший овоз кириб келади.

— Ўлдирилсин! Ҳаммаси ўлдирилсин! Янчиб ташлансин!

Ўқитувчи чопганича ташқарига чиқади. Ҳовлига тўпланган мусулмонларнинг ўнларча қўллари унга қараб узатилади:

— Қутқар бизни, қутқар! Биз ҳеч кимга ёмонлик қилганимиз йўқ!

Болалардан бири чопганича ўқитувчининг ёнига келади:

— Ҳурматли устоз, ахир сиз ҳамма одамлар ака-укалар деб ўқитдингиз-ку?!

Ўқитувчи қўлларини кўкрагига босади:

— Халойиқ, сўзларимга қулоқ солинглар. Агар сиз қон тўкишни хоҳлаётган бўлсангиз, менинг қоним тўкила қолсин. Аммо бу бегуноҳ одамларни ҳалок қилманглар. Улар сизларга ҳеч қачон ёмонлик қилишган эмас.

Лекин оломон ўзини ҳеч босиб ололмади.

— Мана бу гўдакни қара! — деб қичқиришади унга. — Улар бунинг кўзини чиқаришди, унинг отаси билан онасини ўлдиришди. Биз қасос олишимиз керак! Йўлдан қоч!

— Мен бугун болаларга кишиларни ҳеч қандай нарса ажратиши мумкин эмас, деб таълим бердим. Мен ўз сўзимдан қайтмайман.

Аммо оломон ғазабдан тушмайди ва йиртқичларча ҳайқириқ билан мактабга ташланади...

Зайнаб секин ва ғамгин сўзини давом эттиради.

— Улар, уни ўлдиришди, мактаб деворлари унинг қони билан бўялди. Лекин ўқитувчининг ўлганини кўрган халқ ваҳимага тушди. Даҳшатли жим-житлик бошланди. Бу жим-житлик узоқ вақт давом этди. Ҳамма секин-аста тарқала бошлади. Ҳозиргина бегуноҳ кишиларнинг қонини тўкишни талаб қилаётган кишиларни ҳаё босди...

— Гарчи шундай бўлса ҳам, ўша солиқ йиғувчининг ўғлига хотин бўлдингизми? — деб сўрадим мен.

— Нима деяпсиз? — ажабланди Зайнаб. — Ёлғиз ўша кишигина менинг эрим бўлиши мумкин эди. У ўз ҳаётини бошқалар учун қурбон қилди! У менинг учун тирик. Ҳар куни эрта билан мен унинг ўрнига мактабда болаларни ўқитаман. Худди у каби мен ҳам болаларни ўзимнинг фарзандларим деб ҳисоблайман.

У жим бўлиб қолди. Ўтмиш ва келажак тўғрисида хаёлга чўмиб мен ҳам жим бўлиб қолдим.

Кутилмаганда у шундай деб сўраб қолди:

— Сен ўзинг қаерда турасан, нотаниш йигит?

— Йўлда, — куламан мен, — худди йўлнинг ўзида. Юраман, кишиларга боқаман, чанқасам ариқдан сув ичаман. Сигирингни олиб кет, ахир, енгимни кавшаяпти-ку.

Қиз кулади, унинг кулкуси кичкинагина қўнғироқчанинг жарангига ўхшайди. Бу жаранглаган товуш ҳавода узоқ вақтгача сақланиб қолади..

Мен ўз йўлимда давом этаман.

Қадимий йўл яна менинг кўз ўнгимда чопиб, мени синашта мамлакат бўйлаб олиб юради. Лекин энди бу, мен билган ўша Кашмир эмас.

Бу янги Кашмир. Ўз мамлакатининг болаларини севган ўқитувчи, ёш ва хушчақчақ Зайнабнинг Кашмири.

[1] — киролича (ҳинд сўзи).

(«Кашмир ҳикоялари» тўпламидан).

Русчадан **М. АЛИЕВ** таржимаси.

Қишлоқ хўжалик фани ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши

Шадринск тажриба станциясининг директори ўртоқ **Мальцев** тажриба станцияси томонидан ерни янги система билан ишлаш учун сўнгги вақт ичида ишлаб чиқилган қуроллар ҳақида маълумот берди ва Зауралье қишлоқ хўжалигини ана шу зона учун мослаштирилган машиналар билан таъминлаш истагини билдирди. Афсуски, деди ўртоқ Мальцев, саноат янги машиналар учун берилган заказларни қониқарсиз бажармоқда.

Озарбайжон пахтачилик илмий текшириш институтининг директори ўртоқ **Оруджев** пахта етиштиришни кўпайтириш учун ғоят кенг имкониятлар борлиги тўғрисида, бу экинни етиштиришда фан ва илғор практика томонидан таклиф қилинган прогрессив усулларни кенг қўллаш тўғрисида гапиради. Бу йил Озарбайжонда ҳамма майдонда чигит торайтириб олинган қаторларга ва квадрат-уялаб экилди. Бу ерда етиштирилган пахтанинг янги сорти кўп районларга тарқатилмоқда. Бу сорт толасининг юқори сифатли бўлиши, яхши ҳосил бериши ва тез пишиб етилиши билан ажралиб туради. Пахта экиш учун янги ерларни ўзлаштиришга, шўрҳоқ ерларни унумдор далаларга айлантиришга қаратилган бир қанча тадбирлар ишлаб чиқилди.

Кенгаш қатнашчилари Чехословакия қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг президенти **А. К. Лечканинг** нутқини қизғин кутиб олдилар. У Чехословакия олимларидан салом топширди.

КХДР қишлоқ хўжалик министрининг ўринбосари **Ли Ен Сен** Корея Халқ Демократик Республикаси қишлоқ хўжалик фани ходимлари номидан кенгаш қатнашчиларига самимий салом топширди.

Кенгаш қатнашчилари Ставрополь ўлкасидаги Сталин номли қишлоқ хўжалик артелининг раиси ўртоқ **Лискиннинг** бутун мамлакатта машҳур бўлган бу хўжаликнинг катта муваффақиятлари тўғрисидаги сўзларини зўр эътибор билан тингладилар. Бу колхозда ғалла, сут, гўшт, жун ва бошқа маҳсулотлар етиштириш йилдан-йилга кўпаймоқда. Ўртоқ Лискин колхозларнинг йирик хўжаликларга айланаётганлиги, шунинг учун ҳам қишлоқ хўжалик фанининг роли янада тобора кучайтирилаётганлиги тўғрисида гапиради. Ўртоқ Лискин ўз селекция ишларини колхоз ишлаб чиқариши билан маҳкам боғлаган олимлардан Лукъяненко ва Пустовойт ўртоқларнинг номларини ҳурмат билан тилга олади. Улар томонидан етиштирилган буғдойнинг юқори ҳосилли сортлари ва кунгабоқарнинг юксак мойли сортлари шу йилнинг ўзидагина колхозга қўшимча равишда тўрт миллион сўмлик маҳсулот олиш имкониятини беради. Ўртоқ Лискин колхозлар билан мустаҳкам боғланган, Коммунистик партия XX съезди томонидан қўйилган вазифаларни ҳал этишда колхозларга ёрдам берадиган олимларнинг янада кўпроқ бўлишини истаганлигини билдирди.

Кенгашда қанд лавлаги институтининг директори **Бузанов,** Узоқ Шарқ қишлоқ хўжалик илмий текшириш институтининг директори ўртоқ **Новак,** Молдавия қишлоқ хўжалик тажриба станциясининг директори ўртоқ **Любченко,** Грузия ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги қишлоқ хўжалик фани бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Бадришвили,** профессор **Милованов,** РСФСР Қишлоқ хўжалик министрлиги қишлоқ хўжалик фани бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Третьякова,** қишлоқ хўжалик экономикаси Бутуниттифоқ илмий текшириш институтининг директори ўртоқ **Тулупников,** СССР Фанлар академиясининг В. В. Докучаев номидаги тупроқшунослик институтининг директори академик **Тюрин** ҳам сўзладилар.

21 ва 22 июнда секциялар ишлайди.

ИЧКИ РЕЗЕРВЛАРДАН ҚАНДАЙ ФОЙДАЛАНИЛАЁТГАНИНИ ТЕКШИРАМИЗ

Кўрсаткичлар яхшиланиш ўрнига пасайиб кетмоқда

В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи коллективи москваликларнинг 1956 йил планини муддатидан илгари бажариш юзасидан бошлаган ташаббусларига қўшилиб, ўз зиммасига бу йил пландан ташқари 1500 тонна пўлат ва 3 минг тонна прокат бериш мажбуриятини олган. Олинган мажбуриятни шараф билан бажариш учун, аввало цех ва участкаларда ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, асосий процессларни комплекс равишда механизациялаш ва автоматлаштириш йўли билан мавжуд резервлардан унумли фойдаланиш талаб қилинади.

Афсуски, корхона цехлари ана шу мажбуриятга яраша ишламаётирлар. Мартен цехи корхонанинг энг йирик ва ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган цехларидан биридир. Завод техника-иқтисодий кўрсаткичларини тинмай яхшилаш, давлат планларининг тўла ва ошириб бажарилиши кўп жиҳатдан ана шу цехнинг ишига боғлиқдир. Бироқ цех яхши ишламаётир ва бутун корхонанинг кўрсаткичларини орқага сурмоқда. Цехда 5 ойлик план бор-йўғи 94,4 процент бажарилди. Биргина апрель ва май ойларининг ўзида белгиланганидан 4963 тонна кам пўлат берилди.

Кўрсаткичларнинг тобора пасайиб бораётганлигига сабаб шуки, цех раҳбарлари маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва ишчилар меҳнатини енгиллаштиришга қаратилган тадбирларни амалга оширишга бефарқ қарамоқдалар. Цех бошлиғи ўртоқ Гордеев, мартенчиларнинг ижодий ташаббусини ошириш, ишчилар томонидан таклиф қилинаётган янгиликларни қисқа муддат ичида амалга ошириш тўғрисида жиддий бош қотирмаётир. Масалан, шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида ишлаб чиқаришга жорий қилиш учун қабул қилинган 13 та тадбирдан бор-йўғи 5 тасигина амалга оширилди.

Қия эстакадани ишга тушириш февраль ойига белгиланган эди. Бу тадбир меҳнат унумдорлигини ошириш ва ишчиларнинг иш шароитини кўп жиҳатдан яхшилаш имконини беришига қарамасдан, у шу ваққтача амалга оширилмай келинмоқда.

Цехдаги бўлимлар ўртасида ўзаро мустаҳкам алоқа ўрнатилмаганлиги сабабли кўпгина ташкилий ва технологик камчиликларга йўл қўйилмоқда. Масалан, шу йилнинг ўтган 5 ойи мобайнида мартен печларида 534,5 печь-соат йўқотилди. Ваҳоланки, бу муддат ичида бир неча минг тонна пўлат ишлаб чиқариш мумкин эди.

Цехнинг пўлат қуйиш пролётида айниқса жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда. Бу пролётда технологик процессларга қатъий риоя қилинмаслиги натижасида шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида авариялар сони 1955 йилнинг худди шу давридагига нисбатан 3,4 баравар кўпайиб кетди. Пролётнинг старший мастери Лапшинер ишлаб чиқаришни ва меҳнатни ташкил этишга, коллектив ўртасида меҳнат интизомини мустаҳкамлашга мутлақо эътибор бермаётир. Натижада технологик қоидалар қўпол равишда бузилмоқда. 5 ой мобайнида шу пролётда 1594 тонна пўлат сифатсиз ишлаб чиқарилганлиги учун брак қилинди.

Цехнинг бу участкасида ишлаётган ишчилар учун яхши шароит яратиб берилмаган. Шунинг натижасида ишчилар ўртасида қўнимсизлик корхонанинг бошқа участкаларига қараганда жуда юқоридир. Масалан, 5 ой мобайнида шу пролёт ишчиларидан 48 киши ишдан бўшатилган. Бу рақам шу муддат ичида корхонанинг ҳамма цехларидан бўшатилган ишчиларнинг 56,6 процентини ташкил этади. Кадрлар бўйича завод директорининг ўринбосари ўртоқ Нургалиев ишчиларнинг иш шароитини яхшилашга доир масалалар билан жиддий равишда шуғулланмаётир.

Цехда пўлатни тезкор усулда эритаётган илғор ишчилар бор. Бироқ, уларнинг бой тажрибаларини коллектив ўртасида кенг оммалаштиришга мутлақо эътибор берилмаётир. Натижада цехда пўлатни тезкор усулда эритиш кўпайиш ўрнига камайиб кетмоқда. 1956 йилнинг 5 ойи мобайнида ўтган йилнинг худди шу давридагига нисбатан қарийб 50 процент кам тезкор усулда пўлат эритилди.

Йилнинг бошларида цех раҳбарлари корхона раҳбарлари билан биргаликда ишлаб чиқариш новаторлари мактаби ташкил этиш ва унда тезкор пўлат эритувчиларнинг тажрибаларини коллективга ўргатишни планлаштирган эдилар. Афсуски, бу тадбир ҳам бошқа тадбирлар каби амалга оширилмай, қоғозда қолиб кетди.

Завод директори Муҳамедов ва бош инженер Трофимов ўртоқлар корхона юраги ҳисобланган мартен цехидаги камчиликлардан хабардорлар. Бироқ улар юз бераётган бу камчиликларнинг олдини олиш, белгиланган ташкилий-техника тадбирларини амалга оширишда цех коллективига яқиндан ёрдам бериш ҳақида жиддий равишда ўйламаётирлар. Корхона раҳбарлари амалий ёрдам бериш ўрнига қуруқ буйруқбозликдан нарига ўтмаётирлар.

Завод партия ташкилоти техникани бутун чоралар билан тинмай тараққий эттириш тўғрисида КПСС XX съезди берган кўрсатмаларни қониқарсиз бажармоқда. Партия бюроси (секретари ўртоқ Сергеева) ишлаб чиқаришда коммунистларнинг авангардлик ролини таъминлаш, ҳар бир ходимга топширилган иш учун жавобгарликни ошириш масалалари билан қониқарсиз шуғулланмоқда. Шунинг учун ҳам областимиздаги энг йирик корхоналардан бири ҳисобланган Ўзбекистон металлургия заводида жиддий камчиликлар ҳамон давом қилмоқда.

Е. НАУМЕНКО,
Ўзбекистон КП Бекобод шаҳар комитетининг инструктори.

Фан ва техника янгиликлари

ЧЎНТАК РАДИОПРИЁМНИГИ

Украина ССР Фанлар академияси физика институтининг тажриба-ишлаб чиқариш бўлимида бир қанча ярим ўтказгичли приборларни серияли ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Булар орасида жуда кўп мураккаб приборлар билан бир қаторда, чўнтак радиоприёмниги ҳам бор. Чўнтак радиоприёмнигини институт илмий ходимларидан инженер Б. Горбунов яратди. Бу митти радиоприёмникнинг оғирлиги бор-йўғи 300 грамм бўлиб, унинг ҳажми 50 граммлик чой кетадиган қутичадекдир.

ЯНГИ ТРАКТОР

Венгрия қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводлари янги машиналар ўзлаштиришни давом эттирмоқдалар. Яқинда «КМ» маркали 18 от кучига эга бўлган дизель моторли янги, ғилдиракли трактор ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бу трактор эски конструкциядаги тракторларга нисбатан кўпгина устунликларга эгадир. Жумладан, плуг, сеялка, косилка ёки культиватор трактор орқасига эмас, балки унинг олдига тиркалади. Бу эса механик-ҳайдовчига агрегатни жуда аниқлик билан бошқариш, унинг бажараётган ишлари сифатини доимо назорат қилиб бориш имконини беради. Янги тракторнинг рамини кенгайтириш ёки торайтириш ва шу асосда ғилдираклар ўртасидаги масофанинг ҳам исталган ҳажмда бўлишини таъминлаш мумкин.

АВТОМОБИЛЬ — ЗИС-111

Шу кунларда Москва автомобиль заводида янги 7 ўринли ЗИС-111 маркали автомобилнинг тажриба нусхаси синаб кўрилмоқда. Бу енгил автомобиль 210 от кучига эга бўлиб, соатига 160 километр тезликда юра олади. ЗИС-111 соатига 50-60 километр тезликда юрганида 100 километр масофани босиб ўтиш учун бор-йўғи 20 литр ёнилғи сарфлайди.

Завод коллективи бу янги енгил автомобилни 1957 йилдан бошлаб ишлаб чиқара бошлайди.

Туркманистонликлар аниқлаган камчиликларни тезда тугатиб, ғўзаларни юқори сифатли парвариш қилайлик!

Сирдарё бўйидаги колхозда

Ўтган йили Сирдарё ёқасидаги қўриқ ерлардан 200 гектари ўзлаштирилиб, бу ерда Ленин номли колхоз ташкил қилинган эди. Колхоз аъзолари ўзлаштирилган янги ерни пахтазорга айлантирдилар. Пахтакорларнинг фидокорона меҳнат қилиши туфайли бу йил экин майдони 300 гектарга етказилди. Ҳозир улар квадрат-уялаб ва торқаторлаб ўстирилаётган ғўзаларни сифатли парвариш қилиб, барча майдонларда мўл ҳосил етиштириш учун курашаётирлар. Колхозчилар ўз зиммаларига ҳар гектаридан 22 центнердан ҳосил топшириш мажбуриятини олганлар. Шу кунларда олиб борилаётган қизғин кураш уларнинг ваъдага вафо қилаолишларини кўрсатиб турипти. Ҳозир ўзаро мусобақанинг ғолиби ўртоқ Федор Пой бошлиқ илғор бригада аъзолари сифатли парвариш қилинган ғўзаларни ёппасига гулга киритдилар. Бундай муваффақиятга эришишда бригаданинг М. Халилова, Т. Муротов, У. Абдураҳмонов ўртоқлар бошлиқ звено аъзолари бошқаларга намуна кўрсатиб ишлаётирлар.

А. МУҲАМЕДОВ.

Шоналар гулга айланмоқда

Бўка районидаги кўпгина илғор колхозларнинг пахтакорлари бу йил мўл ҳосил олиш мақсадида ғўзаларни юқори сифатли парвариш қилмоқдалар. Каганович номли колхоз (правление раиси Умаров, партия ташкилотининг секретари Мусурмонов ўртоқлар) пахтакорлари 1400 гектар ердаги ғўзани сифатли ишлаб, 600 гектар ердаги ғўзанинг бир текис гуллашига эришдилар.

Социалистик мусобақани тобора қизитаётган Ғ. Одилов, Ҳ. Аловиддинов ўртоқлар бошлиқ бригадалар ва 77 ёшли Йўлдошев бошлиқ звено далаларидаги ғўзалар текис гуллади.

Колхознинг бошқа кўпчилик бригадаларининг ерларидаги ғўзаларда ҳам гул кўпаймоқда.

УСТА СУВЧИ

Ғўзани суғориш ғоят муҳим, шу билан бирга жуда нозик ишдир. Бунда ҳар туп ғўзанинг ҳолатини, ер шароитини пухта ҳисобга олиб иш қилиш талаб этилади. Ҳаммадан зарури шуки, даладаги барча туп ғўзалар айни об-тобида қониб сув ичсин. Ғўзани ола суғориш, сувни ортиқча бериб қўйиш ёки чанқатиш ўсимлик ҳолатига қаттиқ таъсир этади, ҳосил кўнгилдагидек бўлмайди. Шунинг учун колхозларимиз суғориш ишини ким тўғри келса ўшанга топшириб қўябермай, балки деҳқончиликнинг кўзини билган, бутун даладаги ғўзанинг ҳолатини дарров пайқаб оладиган кишиларга топширадилар. Колхозларимизда ана шу тариқа танланиб сувчилик вазифасига қўйилган ва кўп йиллар мобайнида анча тажриба ҳосил қилган усталар етишган. Ўртоқ Сарсенбой Аринов Ўрта Чирчиқ районидаги Маленков номли колхознинг уста сувчисидир, катта тажриба орттирган. У шу кунларда ҳар куни бир ярим-икки гектар ердаги ғўзани қондириб суғораётир. Сув қўйилган пайкаллар тўла суғорилиб бўлмагунча иш тўхтамайди. Демак суғориш кечасию-кундузи давом этаётир.

Суратда: ўртоқ Сарсенбой Аринов колхознинг иккинчи бригадасида ғўза суғормоқда.

М. Шевелев фотоси.

Ғайратли пахтакорлар

Шу кеча-кундузда Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг ўртоқ Мираҳмад Юсупов бошчилик қилаётган бригада далаларини айланган киши яшил квадратларда барқ уриб ўсаётган ғўзаларни кўриб, беҳад қувонади. Бу йил бригада аъзолари 86,5 гектар пахта майдонларида ғўзаларни 50x50 сантиметр схемасида квадрат-уялаб ўстирмоқдалар. Ҳозир барча майдонларда ғўзалар ҳам узунасига, ҳам кўндалангига иккинчи марта культивация қилинмоқда. Культивацияда универсалчи Туроб Ғуломов, Жўра Турсунов ўртоқлар зўр ташаббус билан меҳнат қилаётирлар.

Ғўзалар ўз вақтида озиқлантирилди. Бригада аъзолари ер шароитини тўла эътиборга олганлари ҳолда, ғўзани табақалаштириб суғормоқдалар. Шунинг учун ғўзалар эрта ҳосилга кирмоқда.

И. АҲМЕДОВ.

Байроқдор механизаторлар

Қаюм Ғозиқулов, Абдували Уразов ўртоқларни Пискент районидаги Сталин номли колхоз аъзолари жуда ҳурмат қиладилар ва уларнинг номларини фахр билан тилга оладилар. Колхозда ҳар йили мўл ҳосил етиштиришда бу икки механизаторнинг ҳиссаси катта. Улар ер ҳайдашда, чигит экишда, ғўзаларни культивация қилишда, пахтани теришда ўз агрегатларидан тўла ва унумли фойдаланиб, барча колхозчиларнинг ҳурматига сазовор бўлаётирлар.

Шу кунларда ғўза қатор ораларини икки томонлама ишлашда ҳам бу ишчан механизаторлар жиддий муваффақиятларга эришаётирлар. Улар кунига 12 ўрнига 14-15 гектар ердаги ғўзаларни культивация қилаётирлар. Уларнинг ҳар бири шу вақтга қадар 600 гектардан ошириб культивация қилиб, МТС механизаторлари ўртасида олдинда бораётирлар.

О. ЭШОНҚУЛОВ.

Чиноз ва Октябрь районларида ғўза парваришини кучайтириш керак

ШАРАФЛИ ИШ

КПСС XX съезди қарорларидан илҳомланган Чиноз район меҳнаткашлари бу йил 7700 гектар пахта майдонидан 27 центнердан, Октябрь район пахтакорлари 9340 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 23,5 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар. Демак, чинозлик ўртоқлар ҳосилни ҳар гектар ердан ўтган йилга нисбатан 5,5 центнердан, Октябрь районлик ўртоқлар эса, 3,5 центнердан ошириш учун ҳаракат қилмоқдалар.

Чиноз ва Октябрь районларидаги кўпгина колхозлар бригада ва звено бошлиқлари ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажариш учун фидокорона меҳнат қилаётганликларини, ҳозир текис гуллаш даврига кирган ва бир текис бўлиб ўсаётган ғўзаларни кўриш жуда мароқли. Бундай кўркам далаларни Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхозида, Ленин номли колхознинг 35 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилган Бойбўриев, адирларга жойлашган Шверник номли колхознинг 25 центнердан ҳосил олишга бел боғлаган Авазхон Туралиев, районда энг юқори ҳосилли «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозининг Жўнор Қурбонова ўртоқлар бошлиқ бригадаларидаги ишнинг ташкил этилиши, мажбуриятни бажариш учун қилинаётган астойдил ҳаракат кўпларга намуна бўла олади.

Шунингдек Октябрь районидаги Киров номли колхознинг Полунина, Сталин номли колхознинг Соатова бошлиқ бригадаларидаги ғўзаларни кўрган киши ҳавас қилади. Бу бригадаларда айрим ёш ғўзалар қўшимча парвариш қилинмоқда ва уларга маҳаллий ўғит ва минерал ўғит аралашмаси солинмоқда. Зарур бўлган ерларга табақалаб сув берилмоқда.

Чиноз ва Октябрь районидаги бу каби уста пахтакорларнинг ажойиб ишлари, фидокорликлари биз Туркманистон пахтакорларининг вакилларини беҳад қувонтирди.

ҒЎЗАЛАР НОБУД ҚИЛИНМАСИН

Биз бу районлардаги ҳамма колхозларда, барча бригадаларда ва звеноларда ҳам ишни шу хилда ташкил этилган, деб чин кўнгилдан кутган эдик. Афсуски, кўпгина колхозлардаги қилинаётган ишлар бизни қаноатлантирмади. Айниқса меҳнатни тежаб сарфлаш, ғўзаларни бегона ўтлардан тозалаш, ғўзани икки томонга қараб ишлаш, мавжуд ғўзаларни нобуд қилмаслик, ҳашаротларга қарши кураш, ички резервлардан фойдаланиш, колхозчиларга ғамхўрлик қилиш соҳасидаги ишлар ҳали яхши йўлга қўйилмаган.

Чиноз районидаги «XIX партсъезд» колхозининг ўртоқ Раҳмат Мадмуротов бошлиқ бригадасидаги анчагина ерда ғўзалар жуда сийрак бўлиб қолган. Ёввойи ўт босиб кетган ерлар кўп. Бунинг устига ғўза жуда сифатсиз ягана қилинган. Кўпгина уяларда 8-10 тадан кўчат қолдирилган. Бу ерда ишлаб турган колхозчилар кетмон билан катта-катта ўтларни чопиб кетаётган бўлсалар ҳам ғўзанинг тагидаги униб чиққан майда ўтлар тупроқ билан кўмиб кетилмоқда. Бригадада культивация ниҳоятда сифатсиз ўтказилаётир. Чуқурлиги 6-7, кенглиги 20-25 сантиметрдан ошмайди. Лекин бригада бошлиғи ҳам, колхоз агрономи ўртоқ Пўлатов ҳам томошабин бўлиб тура берганлар.

Ўртоқ Нахипов раислик қилаётган Молотов номли колхознинг Асилхўжа Холмонов бошлиқ бригадасидаги ғўзаларни ёввойи ўтлардан ташқари зарпечак ёппасига босиб кетган, ҳатто жуда кўп ғўзаларни зарпечак бўғиб нобуд қилган. Раис ҳам, бригада бошлиғи ҳам, райкомнинг вакили Рустамов ҳам, МТСнинг бош агрономи Қурбонов ҳам бунга қарши ҳеч қандай чора кўрмаганлар. Бу колхозда кўпгина ердаги ғўзалар яхши парвариш қилинмаганидан ўсишдан қолган.

Биз ғўзаларнинг сифатсиз культивация қилинаётганини, ўт босиб кетган ерларни Чиноз районидаги кўп колхозларда ва Октябрь районидаги Маленков номли, Молотов номли, Андреев номли ҳамда бошқа колхозларда кўрдик. Чиноз районида ҳам, Октябрь районида ҳам ҳашаротга қарши курашни яхши деб бўлмайди. Биз борган колхозларнинг ҳаммасида деярли ўргимчаккана, ғўза бити тушган ерлар бор. Лекин Октябрь районидаги Хрушчев номли колхоздан бошқа бирорта колхозда ҳашаротга қарши қўл аппарати ишлатилаётганини ва ОДНларни кўрмадик.

Яна бир энг хавфли нарса шуки, Чиноз районидаги «XIX партсъезд» колхозининг Сайфуллаев бошлиқ бригадасида яхши ривожланган, 7-8 та шонаси бор ғўзалар культивация даврида кўплаб нобуд қилинмоқда. Шу бригадага хизмат қиладиган бригада механиги Холиқов ўтган йили 19 минг сўм, тракторчи Тошиев 12 минг сўм даромад олган. Колхоздан мана шундай яхши даромад олиб турган бу механизаторлар колхоз далаларида ҳалол ишламаяптилар. Улар трактор билан колхоз ишига мадад бериш ўрнига бепарволик орқасида зиён келтирмоқдалар. Тракторчи Раҳим Тошиев ҳар 15 сотих ерни культивация қилганда 70-80 тадан ортиқ ўсиқ ғўзаларни нобуд қилган. Бундай аҳвол билан сира келишиб бўлмайди. Бу аҳвол колхоз раиси Юсупов, партия ташкилотининг секретари Умурзоқов, колхоз агрономи Пўлатов ўртоқларни нимагадир ташвишлантирмаётир. Улар ҳақиқий аҳволни аниқлаш ўрнига далаларда беҳуда айланиб юришни биладилар, холос.

ЧЕКИНИШ

Биз бўлган кўпгина колхоз раҳбарлари билан суҳбатлашган вақтимизда улар бу йил ғўзани икки томонга қараб ишлашга катта аҳамият бераётганларини айтдилар. Бу қувончли ҳол. Лекин айрим колхоз раҳбарлари ўзлари бошлаган ишларини ўзлари давом эттирмай қўйганлар. Бошқача қилиб айтганда бу прогрессив методни амалга оширишда орқага чекинганлар.

Октябрь районидаги Маленков номли колхоз камқувват ҳисобланади. Колхоз раиси ўртоқ Сафаровнинг сўзига қараганда 800 гектар пахта майдонидан 690 гектари икки томонга қараб ишлашга мослаштирилган. Бироқ бу муҳим тадбир ер шароити, ғўзанинг қалинлиги тўғри ҳисобга олинмаган ҳолда ўтказилган. Масалан, Бекбоев бошлиқ бригаданинг 52 гектар ерида ғўза жуда сийрак униб чиққан ҳолда кўндалангига қараб қирқилган. Колхоз раҳбарлари ҳам, МТС директори ўртоқ Коломейцев ҳам бу ишни қилишга қилиб қўйиб ҳозирги вақтда ғўзаларни кўндалангига культивация қилмаётирлар. Шу колхознинг Мавлонов бошлиқ бригадасида кўндалангига қирқилган ерда ҳам трактор бирор марта ишлатилмаган. Бригада механиги Мирзаев бу ғўзаларни кўндалангига культивация қилишни ўйлаб ҳам кўрмаган.

Райондаги Молотов номли колхознинг Урозбой Утилов бошлиқ бригадасида чигит квадрат-уялаб экилган бўлса ҳам, ғўза кўндалангига ишланмаётир, натижада бу бригададаги кетмончиларнинг кўп қисми нормаларини бажаролмаётирлар. Биз колхоз раиси ўртоқ Қолжоновдан иш нормаси қанча эканини сўраганимизда, у 30 сотих, чунки бу ерга чигит квадрат-уялаб экилган, деди. Лекин ундан бу ер неча марта кўндалангига культивация қилинган, деб сўрасак, бир марта ҳам ишланмаган деди. Ғўзаси квадрат-уялаб ўстирилаётган пайкалларда тракторлар кўндалангига ишлатилмаётгани ҳолда, колхозчилар учун чопиқ нормаси 30 сотих қилиб, ошириб юборилган. Натижада иш сифати бузилмоқда ва белгиланган кунлик нормани бажариш анча қийин бўлаётир.

Чиноз районида ҳам, Октябрь районида ҳам ғўзани кўндалангига культивация қилинаётгани тўғрисида гап кўп, сводкалар ҳам жойида-ю, аммо бу муҳим тадбир амалга оширилмаётир. Бу икки райондаги жуда кўп колхозларни айланиб, Октябрь районидаги Хрушчев номли колхознинг ўртоқ Маҳмудов бошлиқ бригадасида, Каганович номли колхознинг айрим бригадаларида ғўзалар кўндалангига культивация қилинаётганини кўрдик, холос. Янги, прогрессив метод кўз кўрсин учун эмас, амалий иш учун, колхозчиларнинг оғир қўл меҳнатларини енгиллаштириш учун зарур эканлигини унутмаслик керак.

КОЛХОЗЧИЛАРГА ҒАМХЎРЛИК ҲАҚИДА

Биз бўлган колхозларда болалар боғчаси, болалар яслиси, дала шийпонлари ишлари билан ҳам танишдик. Айрим колхозларда бу муҳим ишга ўтакетган даражада масъулиятсизлик билан қаралаётганини кўриб ажабландик. Жумладан, Чиноз районидаги Ленин номли колхознинг ўртоқ Йўлдошева мудира бўлган марказий болалар боғчасида 16 та бола ўрнига фақат 8 та бола келиб туради. Колхоз раҳбарлари дала шийпонларида ҳам боғча бор деб изоҳ бердилар. Биз колхознинг Совдабоев бошлиқ бригада дала шийпонида бўлганимизда дала шийпонининг ярмига минерал ўғит тўкиб қўйилганини, ярмида эса беланчакда болалар ётганини кўрдик. Бундай ачинарли аҳволга сира йўл қўйиб бўлмайди. Октябрь районидаги Молотов номли колхозда бўлган марказий болалар боғчаси туш пайтида ёпиб қўйилар, тарбиячилар ҳам, болалар ҳам уй-уйларига кетар эканлар. Бундай болалар боғчасининг кимга кераги бор? Биз бўлган колхозларнинг қишлоқларида жуда кўп болалар юрипти. Лекин колхоз раҳбарлари бу болаларни боғчада тарбиялаш ҳақида, оналарнинг бемалол ишлашлари учун шароит туғдириб бериш тўғрисида ўйлаб кўрмаганга ўхшайдилар.

Умуман айтганда Чиноз районида ҳам, Октябрь районида ҳам юқорида кўрсатилганидек, жуда кўп камчиликлар бор. Булар ҳозирги пайтда ғўза парваришини нормал давом эттиришга салбий таъсир кўрсатмоқда.

Тошкент областининг Чиноз ва Октябрь районларида ҳозирги юз берган аҳволни тузатиш учун барча имкониятлар бор. Вазифа колхозчилар ва механизаторлар оммасини ғўза парваришини кун сайин кучайтиришга, дала ишларини юқори сифатли ўтказиш учун курашишга сафарбар этишдан иборатдир. Шунда бу районларнинг пахтакорлари йўл қўйилган камчиликларни тугатган бўладилар ва областда мўл ҳосил етиштиришга муносиб ҳисса қўша оладилар.

И. ЖУМАЕВ,
Чоржўй область, Фароб районидаги Ворошилов номли колхоз раиси.

В. КАИНДИН,
Байрамали район партия комитетининг 1-МТС бўйича секретари.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

Мўл ҳосил етиштирмоқдалар

Қорасув районидаги Максим Горький номли колхознинг ўртоқ Турғунбой Эгамов бошлиқ бригада аъзолари сабзавот ва полиз экинлари етиштиришда дастлабки муваффақиятларга эришмоқдалар.

Ҳозир эртаги экинлардан карам, бодринг ва сабзи ҳосилга кирди. Шу кунгача бир ярим гектар ерга экилган карамнинг ҳар гектаридан 16 тонна ўрнига 26 тоннадан ҳосил топширилди. Карам ҳосили топшириш давом этмоқда.

Шунингдек бригаданинг бир ярим гектар ердаги бодринги колхозда барвақт етилди. Бодрингдан ҳар куни бир тоннага етказиб ҳосил топширилмоқда. Бундан ташқари бригаданинг 3 гектар тарвузи, 2 гектар картошкаси ва 1 гектар қовуни жуда яхши ўсмоқда.

Бундай муваффақиятлар дала ишларининг тўғри уюштирилиши, меҳнат интизомининг мустаҳкам бўлиши туфайли қўлга киритилмоқда. Бригаданинг ҳамма аъзолари астойдил меҳнат қилаётирлар. Айниқса Ҳ. Ғафуров, Р. Мусаев, Р. Зокирова ва Э. Отаматов ўртоқлар сингари ишчан кетмончилар кунлик иш нормаларини 1,5-2 ҳисса бажариб, бошқаларга намуна бўлаётирлар.

М. КАРИМОВ.

Совхознинг илғор пахтакорлари

3-Боёвут совхозининг ишчи ва механизаторлари ўтган йилги хато ва камчиликларидан тегишли хулоса чиқариб, бу йил барча майдонлардаги ғўзаларини сифатли парвариш қилаётирлар. Улар меҳнатни тўғри ташкил қилиб, барча куч ва моддий техникадан тўла, унумли фойдаланиб, ғўза парваришида юқори кўрсаткичларга эришаётирлар. 684 гектар ердаги ғўза ҳозиргача икки томонлама культивация қилинди. 2383 гектар ерга етарли даражада икки марта озиқ берилди. Иккинчи чопиқ сифатли тамомланди. Ҳозир ғўзалар қондириб суғорилаётир. Бу ишларни бажаришда айниқса, мусобақа илғори ўртоқ Раҳимов бошлиқ 4-бўлим ишчилари олдинда бораётирлар. Бу бўлимда ғўзаларнинг учинчи парвариши бошланиб кетди. Муваффақиятларга эришишда оммавий-сиёсий ишларнинг яхши йўлга қўйилганлиги, дала шийпонларининг ишчи ва механизаторларга кўнгилдагидек хизмат қилаётганлиги, барча шийпонларда иссиқ овқат ва яслилар ташкил қилинганлиги катта роль ўйнамоқда.

Ҳозир совхоз пахта далаларида бўлган киши гуркираб-яшнаб, ёппасига шоналаган соғлом ғўзаларни кўриб қувонади.

Е. БОБОЕВ.

СССР ва ЮФХР ҳукуматларининг Қўшма Баёноти ва ЮКС билан КПСС ўртасидаги муносабатлар тўғрисидаги Декларация ҳақида баён қилинган фикрлар

ЮГОСЛАВИЯ

БЕЛГРАД, 21 июнь (ТАСС). Югославияда чиқадиган ҳамма марказий ва республика газеталари СССР ва ЮФХР ҳукуматларининг Қўшма Баёнотини ва Югославия Коммунистлар Союзи (ЮКС) билан КПСС ўртасидаги муносабатлар тўғрисидаги Декларацияни биринчи саҳифаларда катта сарлавҳалар остида эълон қилдилар.

«Борба», «Политика», «Радник», «Задруга» газеталари ва бошқа газеталар бу ҳужжатларга бағишлаб редакцион мақолалар босиб чиқардилар.

«Борба» газетаси «Тарихий қарорлар» сарлавҳали редакцион мақоласида ёзадики, СССР ва ЮФХР ҳукуматларининг қўшма баёноти ва Югославия Коммунистлар союзи билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасидаги муносабатлар тўғрисидаги декларация «президент Титони ва Югославиянинг бошқа давлат арбобларини Совет Иттифоқига кузатиб қолган вақтимиздаги умидларимизнинг рўёбга чиққанлигини таъкидлайди».

Бир қанча катта факторлар, дейилади мақолада, Югославия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги янги музокараларнинг тўла муваффақиятига ёрдам берди. Бир йил мобайнида Совет Иттифоқи билан Югославия ўртасидаги ўзаро муносабатлар Белград декларацияси асосида тўла нормаллаштирилди ва ўзаро дўстона ҳамкорлик ўрнатилди.

Совет ва югослав раҳбарлари янги қарорларни ва Декларацияни қабул қилган вақтда амал қилинган асос, деб ёзади газета, айниқса муҳим аҳамиятга эга. Бу асос, бир томондан, тинчликка интилишдан ва ҳозирги вақтда тинчликни фақат актив тинч тотув яшаш ҳамда мамлакатлар ўртасидаги ҳамкорликни, уларнинг ижтимоий, иқтисодий ва сиёсий системаларида тафовутлар бўлишидан қатъи назар, мустаҳкамлаш сиёсати ёрдами билангина сақлаб қолиш мумкинлигини англаб олишдан иборатдир. Иккинчи томондан, бу асос шу нарсани англаб олишдан иборатдирки, Совет Иттифоқи билан Югославия ўртасидаги муносабатларни ва Югославия Коммунистлар союзи билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш зарур, чунки бизнинг мамлакатларимиз, гарчи бошқа-бошқа йўллар билан бўлса ҳам, бир умумий мақсадга — социализмга бормоқдалар.

Иккала мамлакат раҳбарлари ана шу асосга амал қилиб, Москвада олиб борилган музокаралар вақтида жуда кенг соҳада қарашлари бир эканлигини аниқлашга, мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга ва бутун дунёда тинчлик ишига янги бебаҳо ҳисса қўшишга эриша олдилар.

Улар ўз олдиларига халқаро кескинликнинг юмшаб боришини яна давом эттириш соҳасида биргаликда куч-ғайрат сарфлаш вазифасини қўйиб, бир қанча жанжалли халқаро масалаларни ҳал этиш методларини ва йўлларини кўрсатиб бердилар. Халқаро ахволни яхшилаш соҳасидаги ҳамма конкрет таклифлар — улар қуролсизланишга, Умум Европа хавфсизлигига, Германия проблемасига, халқаро иқтисодий ҳамкорликни кенгайтиришга тааллуқлими ёки кам тараққий этган мамлакатларга ёрдам беришга, Хитой Халқ Республикасини ва бошқа мамлакатларни қабул қилиш йўли билан БМТни мустаҳкамлашга тааллуқлими, барибир, бу таклифлар «совуқ муносабатлар уруши» вақтида тўпланиб қолган ҳар қандай ишончсизликни ва ҳар қандай тўсқинликларни йўқотишга қаратилгандир.

Ҳозирги Югославия-Совет муносабатлари худди Белград декларациясининг демократик принципларига асосланганлиги сабабли, деб уқтириб ўтади газета, Югославиянинг ғарб мамлакатлари билан ва дунёдаги бошқа кўпгина мамлакатлар билан ўрнатган дўстона муносабатларини ривожлантиришга бирон тарзда ғов бўла олмайди.

Югославия Коммунистлар союзи билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасидаги бундан буёнги алоқалар ва ҳамкорлик масаласи тўғрисида музокаралар вақтида бўлиб ўтган фикр олишиш, деб ёзади «Борба» газетаси, ғоят катта аҳамиятга эгадир.

Агар биз, деб ёзади газета ўз мақоласининг охирида, совет ва югослав раҳбарлари ўртасидаги музокараларнинг ҳамма натижаларини якунласак, ғоят зўр қониқиш билан таъкидлай оламизки, музокаралар бундан бир йил илгари Белградда белгиланган йўлни чуқурлаштирди ва кенгайтирди, бу музокаралар ўзининг узоқни кўзда тутган оқибатлари жиҳатидан янги катта ижобий ҳисса бўлиб, ўзининг конструктивлиги жиҳатидан Югославия-Совет муносабатлари доирасидан нари чиқиб кетади, ғоят катта ва мустаҳкам халқаро муҳим ўрин тутади.

«Политика» газетаси «Катта қадам» сарлавҳали редакцион мақоласида бундай деб ёзади:

Кеча президент Тито ва Бош Министр Булганин Москвада имзолаган баёнот, шунингдек Югославия Коммунистлар союзи билан КПСС ўртасидаги муносабатлар тўғрисидаги декларация бундан бир йил илгари югослав ва совет раҳбарлари ўртасида олиб борилган музокаралар натижасида эълон қилинган принципларга асосланган. Бу принциплар Белград декларацияси шаклида урушдан кейинги муносабатлар тарихига кирди...

Кеча имзоланган ҳужжатлар Югославия билан Совет Иттифоқи ўртасида, уларнинг давлат, сиёсий ва жамоат ташкилотлари ўртасида йил мобайнида давом этган самарали алоқаларга таянади. Бу ҳужжатлар Белград декларациясида фақат умумий принциплар шаклида белгилаб ўтилган моддаларни ғоят кенг миқёсда ривожлантиради, тўлдиради ва кенгайтиради.

Иккала ҳукумат ўз қарашларида шу нарсани кўзда тутадиларки, деб ёзади газета, ўтган йил мобайнидаги воқиалар кескинликни юмшатишга ёрдам берди ва «совуқ муносабатлар уруши»га қарши бўлган мамлакатларнинг бир-бирини кўпроқ англашига ёрдам берди, шу билан бирга, ҳамма мамлакатлар ўртасида ғоят қизғин алоқалар бошланишига ҳам олиб келди.

Қўшма баёнотда, деб ёзади газета, тилга олинган ва бутун дунёда чинакам иқтисодий мувозанатни вужудга келтириш учун зарур бўлган коллектив халқаро ҳаракатлар БМТ орқали ҳаммадан кўра яхшироқ амалга оширилиши мумкин.

Газета Югославия Коммунистлар союзи билан КПСС ўртасидаги муносабатлар тўғрисидаги декларациянинг аҳамиятини характерлаб, бундай деб ёзади: Бу декларация ҳам самарали заминда ва кейинги вақтда бутун дунёда амалга оширилаётган ҳамкорлик тажрибаси асосида пайдо бўлди. Шу билан бирга декларацияда хилма-хил йўллар билан кучли ва оммавий равишда мустаҳкамланиб бораётган жаҳон социализми қаттиқ талаб қилаётган ҳамма нарсалар: тенг ҳуқуқлилик, эркин ҳаракат, эпчиллик, ҳақиқий дискуссия, у ёки бу прогрессив ҳаракатнинг позицияларини сабр билан изоҳлаш ва социализм қуриш йўллари тўғрисида илмий фикр алмашиш принципи қайд қилиб ўтилган.

«Радник» деган касаба союз газетаси бундай деб ёзади: Совет Иттифоқи ва ЮФХР ҳукуматларининг қўшма баёноти ва иккала социалистик мамлакатдаги сиёсий ташкилотларнинг ҳамкорлиги тўғрисидаги декларация иккала мамлакат ўртасидаги, айниқса кейинги йил ичидаги самарали ҳамкорликнинг, шунингдек уларнинг келгусида ўзаро муносабатларни ва дўстликни ривожлантириш соҳасида ҳам, халқаро майдонда ҳам биргаликда иш кўриш орзуларининг ўзига хос умумий натижасидир.

ФРАНЦИЯ

ПАРИЖ, 21 июнь. (ТАСС). Париж газеталари Москвада олиб борилган Совет-Югославия музокаралари тугалланганлиги ҳақидаги хабарларни кўзга кўринарли ўринларда босиб чиқардилар.

«Фран-тирер» газетасининг уқтириб ўтишича, СССР ва ЮФХР ҳукумат делегациялари ўртасидаги музокаралар натижасида бир қанча халқаро проблемаларда, жумладан қуролсизланиш ва Германия ҳақидаги масалаларда иккала мамлакат нуқтаи назари бир-бирига ўхшаганлиги аниқланди.

Газета Югославия Коммунистлар союзи билан КПСС ўртасидаги муносабатлар тўғрисидаги декларацияга тўхталиб, бу ҳужжат «социализм қуришни мақсад қилиб қўйган ҳамма ҳаракатларга қўл узатади» деб ёзмоқда.

«Юманите» газетасининг ёзишича, Москвада олиб борилган музокаралар тўғрисидаги якунловчи ҳар иккала ҳужжатни халқаро кескинликнинг янада юмшатилишидан манфаатдор бўлган Франция жамоатчилиги, шунингдек барча француз ишчилар синфи ғоят зўр мамнуният билан кутиб олди. Француз ишчилар синфи КПСС билан Югославия Коммунистлар союзи ўртасидаги дўстона муносабатларнинг мустаҳкамланишини пролетар интернационализми сиёсатининг муваффақияти деб билади.

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ

БЕРЛИН, 21 июнь (ТАСС). Немис демократик матбуоти Москвада тамом бўлган Совет-Югославия музокараларининг якунларини кенг ёритиб ёзмоқда.

Бу ҳақдаги хабарларнинг сарлавҳаларида Совет-Югославия музокараларининг бориши ва якунлари иккала мамлакат ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш ҳамда ўзаро ҳамкорликни кенгайтириш ишига қўшилган янги ҳисса бўлди, деб уқтириб ўтилади. Газеталар энг муҳим халқаро масалаларда иккала ҳукуматнинг тўла якдиллигини қайд қилиб ўтмоқдалар ва қўшма баёнотда иккала суверен герман давлати ўртасида музокаралар олиб бориш зарурлиги тўғрисида айтилган қисмини алоҳида кўрсатиб ўтмоқдалар.

АҚШ

НЬЮ-ЙОРК, 21 июнь (ТАСС). Америка матбуоти СССР ва ЮФХР ҳукуматларининг қўшма баёнотига ва Югославия Коммунистлар союзи билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасидаги муносабатлар тўғрисидаги декларацияга катта эътибор бермоқда.

«Нью-Йорк таймс» газетаси редакцион мақоласида, Совет-Югославия баёноти «ташвишли моментларни ўз ичига олмоқда» деб ҳисоблайди.

Мақоладан маълум бўлишича, газета «ташвишли моментлардан» бири деб, жумладан, шу нарсани ҳисоблайдики, ҳозирги вақтда «ташқи сиёсат масалаларида Югославия билан Совет Иттифоқининг позициясини бир-биридан ажратиш қийинроқ бўлиб қолди». Газета Югославия Коммунистлар союзи билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасидаги бундан буёнги ҳамкорлик ҳақидаги қарордан ҳам жуда норози бўлиб ёзмоқда.

Югославиянинг мустақил сиёсат юргизишини ёқтирмаган бир қанча газеталар ва сиёсий арбоблар Югославияга Америка томонидан ёрдам берилишини тўхтатишни талаб қилмоқдалар.

Юнайтед Пресс агентлигининг хабарига қараганда, сенатор Маккарти сенатнинг ташқи ишлар комиссиясига мактуб юборган. У ўз мактубида Югославияга «ҳар қандай ёрдам беришни» тўхтатишга комиссияни даъват қилмоқда.

ҲИНДИСТОН

ДЕҲЛИ, 21 июнь. (ТАСС). Ҳиндистон матбуоти Совет Иттифоқи раҳбарлари билан Президент Тито ўртасида Москвада олиб борилган ва тамомланган музокараларга катта эътибор бермоқда. Ҳамма газеталар қўшма баёнотнинг ҳамда Югославия Коммунистлар союзи билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасидаги муносабатлар тўғрисидаги Декларациянинг муфассал мазмунини газеталарнинг биринчи бетида кўзга кўринадиган жойларда ва катта сарлавҳалар остида босиб чиқардилар. Газеталар бу ҳужжатларнинг Кремлда имзоланганлиги тўғрисида муфассал ахборот бермоқдалар ва музокараларнинг дўстона вазиятда ўтганлигини уқтириб ўтмоқдалар.

ХИТОЙ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ

ПЕКИН, 21 июнь. (ТАСС). Бугун марказий газеталарнинг ҳаммаси Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Югославия Федератив Халқ Республикаси ҳукуматларининг Қўшма Баёнотининг тўла текстини ҳамда Югославия Коммунистлар союзи билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасидаги муносабатлар тўғрисидаги декларация имзоланганлиги ҳақидаги хабарни биринчи саҳифаларда катта сарлавҳалар остида босиб чиқардилар.

МИСР

ҚОҲИРА, 21 июнь. (ТАСС). Совет ва Югославия раҳбар давлат арбобларининг бир-бирлари билан учрашганликлари тўғрисидаги хабарлар ҳамиша Миср газеталарининг кўзга кўринарлик жойларида ва катта сарлавҳалар остида эълон қилиниб турди.

Бугун газеталар СССР ва Югославия Федератив Халқ Республикаси ҳукуматлари қўшма баёнотининг ҳамда Югославия Коммунистлар союзи билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасидаги муносабатлар тўғрисидаги Декларациянинг мазмунини катта сарлавҳалар остида баён қилиб бермоқдалар.

«Ал-аҳром» газетаси ўзининг сарлавҳасида қуйидагиларни ёзади: «Рус-югослав муносабатлари мустаҳкамланди. Қўшма баёнот Бандунг конференциясининг принципларига мос бўлиб тушди».

«Аш-Шааб газетаси Совет-Югослав музокаралари тамом бўлганлиги тўғрисидаги хабарни қуйидаги сарлавҳа остида босиб чиқарди: «Эркинлик ва тенглик СССР ва Югославия ҳукуматлари ва партиялари ўртасидаги муносабатларнинг асосий принципларидир. Халқ Хитойи Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо қилиб олиниши лозим, Тайвань эса Хитойники бўлиши лозим».

Газеталар Югославия Коммунистлар Союзи билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасидаги муносабатлар тўғрисидаги декларацияда, ҳамкорлик ихтиёрийликка ва тенг ҳуқуқлиликка, дўстона танқидга, низоли масалалар устида фикр олишувнинг ўртоқлик характерида бўлишига асосланмоғи лозим, деб айтилган сўзларни алоҳида кўрсатиб ўтмоқдалар.

ТЕАТР „Ганг дарёсининг қизи“

Ҳамза номидаги Ленин орденли ўзбек давлат академик драма театрининг коллективи томонидан ҳинд адабиёти классиги Рабиндранат Тагорнинг «Ҳалокат» романи асосида ишланган «Ганг дарёсининг қизи» спектаклининг (А. Гинзбург инсценировкаси) тамошабинларга кўрсатилиши республикамиз маданий ҳаётида катта воқиадир.

Театр коллективи улуғ ҳинд халқининг адабиёти хазинасига биринчи марта мурожаат қилиб, бу мамлакат кишиларининг тўлақонли образларини яратди, уларнинг турмушини реал картиналар орқали намойиш қилди.

Тагорнинг «Ҳалокат» романида XIX асрда Бенгалияда мудҳиш ҳаётга қарши кураш, эскилик билан янгилик ўртасидаги конфликт акс эттирилган. Асар қаҳрамонлари — Камол ва Нолинакхи тақдирга тан бериб қолиш мумкин эмаслиги, бахт учун курашиш ва унга шу йўл билан эришиш мумкинлигини англаган илғор кишилар образидир.

Спектаклдаги ролларни О. Хўжаев, Ш. Бурҳонов, О. Жалилов, Қ. Хўжаев, З. Садриева, Т. Султонова, М. Ёқубова, Ғ. Аъзамов, Ж. Тожиев, М. Умархўжаев, З. Муҳаммаджонов, И. Алиева, Я. Абдуллаева, Э. Маликбоевалар ижро этдилар.

Асарни Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, театрнинг бош режиссёри А. О. Гинзбург саҳналаштирган, республика халқ рассоми Ҳ. Икромов безаган. Композитор С. Юдаков асарнинг мазмуни ва руҳига мос музика ёзган. Спектакль рақсларини республикада хизмат кўрсатган артист У. Ғаниев қўйган.

Суратда: спектаклдан бир кўриниш.

Б. Мазур фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

Ҳинд-Совет дўстлигига бағишланган виставка

Кеча кечқурун Сталин номидаги истироҳат боғи айниқса гавжум бўлди. Бу ерда Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ва чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамияти «Совет халқининг Ҳиндистон маданиятига қизиқиши» деган темада виставка уюштирди. Йиғилганлар Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Ҳиндистон Республикасининг Вице-Президенти Сарвапалли Радхакришнан ва унинг ҳамроҳларини хурсандчилик билан кутиб олдилар. Ўзбекистон ССР Маданият министри ўртоқ А. М. Қўчқоров қисқача нутқ сўзлаб, Ҳиндистон Республикаси ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасида тобора мустаҳкамланиб бораётган дўстлик ҳақида, совет халқининг улуғ ҳинд халқининг бой маданиятига қизиқиши ортиб бораётганлиги ҳақида гапирди. Слесарь ўртоқ Кожин Тошкент шаҳар ишчилари номидан виставка очилиши маросимида қатнашган С. Радхакришнан жаноблари ва унинг ҳамроҳларини қизғин табриклади. Шундан сўнг ўртоқ Қўчқоров қизил лентани қирқади. Меҳмонлар ва пойтахт меҳнаткашлари совет халқи билан Ҳиндистон халқи ўртасидаги дўстликни ҳикоя қилувчи экспонатларни қизиқиш билан томоша қиладилар. Бунда Совет Ҳукумати ва Ҳиндистон давлат арбобларининг ўзаро дўстона визитларини ифодаловчи фотосуратлар, рус классик ва совет рассомларининг ҳинд халқи ҳаётини акс эттирувчи асарларининг репродукциялари ва бошқа турли-туман экспонатлар қўйилган.

Пойтахт меҳнаткашлари бу виставкани қизиқиш билан томоша қилмоқдалар.

Колхозларда янги қурилишлар

Янгийўл район колхозларида қурилиш ишлари қизғин давом этмоқда. Райондаги Ленин номли қишлоқ хўжалик артели қурилиш ишлари учун уч миллион сўмлик маблағ ажратди.

Колхозда бир ўрта мактаб биноси қурилмоқда. Янги касалхона ва 500 кишилик қишки клуб бинолари битиш олдида турипти.

Райондаги «XIX партсъезд» колхозида эса бир молхона, 10 автомашина сиғадиган гараж бинолари қурилиб, водопровод каналлари қазилмоқда.

Ҳозир райондаги колхозларнинг ҳаммасида 13,5 минг тоннадан силос сиғадиган башнялар қурилмоқда.

А. МЕЖИКОВСКАЯ.

Тўрт эгизак

КУЙБИШЕВ. 20 июнь. (ТАСС). «Приволжье» совхози ишчиси П. Н. Вьюгиннинг хотини Федосья Егоровна Вьюгина тўрт эгизак — 2 ўғил ва 2 қиз туғди. Болалар соғлом ва бақувват бўлиб туғилди. Чақалоқларнинг бири 2700 грамм, бошқалари ундан сал камроқ вазнга эга. Чақалоқлар бугун беш кунлик бўлди. Чақалоқларнинг ва онанинг саломатлиги яхши.

Кейинги вақтларда Куйбишев областида шу билан икки хотин тўрттадан эгизак туғди.

Новокуйбишевск шаҳридаги ишчининг хотини М. А. Прибиткова ўтган йил февраль ойида бир йўла 3 ўғил ва 1 қиз туққан эди. Бу болалар ҳозир юра бошладилар.

Ливан

СССР Ташқи ишлар министри Д. Т. Шепилов 15 июнда Миср, Сурия, Ливан ва Грецияга сафарга чиқди. Шу муносабат билан биз қуйида араб мамлакатларидан бири — Ливан ҳақида мақола босаётирмиз.

Ливан — Ўрта Ер денгизининг шарқида жойлашган, шимол ва шарқда Сурия билан, жанубда Фаластин билан чегарадош бўлган кичик мамлакатдир. Мамлакат майдони 10,4 минг квадрат километрни, аҳолиси 1 миллион 320 минг кишини ташкил этади. Катта порт шаҳар — Байрут Ливан республикасининг пойтахтидир. Байрутда 234 минг киши яшайди. Мусулмонлар мамлакат аҳолисининг ярмидан кўпини ташкил этади, қолганлар христианлардир. Ливан—қишлоқ хўжалиги жуда суст тараққий этган тоғли мамлакатдир. Унда етиштириладиган дон аҳоли эҳтиёжларининг 40 процентинигина қондираолади. Қолган 60 процент дон қўшни мамлакат — Суриядан келтирилади.

Мамлакатда асосан буғдой, арпа ва оқ жўхори етиштирилади. Боғдорчилик ва тамакичилик мамлакат қишлоқ хўжалигида катта ўрин тутади.

Ливанда саноат ҳам жуда суст ривожланган. Мамлакатда саноат ишлаб чиқаришининг суст тараққий этганлигига шу нарса сабаб бўлдики, ажнабий империалистлар Ливаннинг фақат савдо йўллари ўтадиган мамлакат бўлиб қолишига ҳаракат қилдилар. Ливанда бир нечагина фабрика ва заводлар бўлиб, Шеккадаги цемент заводи, Байрут тамаки фабрикаси, пойафзал фабрикаси, пиво заводи, макарон фабрикаси ва бир неча кичик корхоналар шулар жумласидандир. Бу корхоналар ишлаб чиқарган маҳсулот аҳоли эҳтиёжини қоплай олмайди. Натижада Ливан чет эл саноатига батамом қарам бўлиб қолган.

Ливан ишчилар синфи оз бўлса ҳам, яхши уюшгандир. У ишлаб чиқариш принципи асосида ташкил топган мустаҳкам касаба союзларига эгадир. Босмахона ишчилари, дурадгорлар, пойафзалчилар ва тикувчилар касаба союзлари энг йирик касаба союзлари бўлиб, улар Бутун Жаҳон касаба союзлари Федерациясига аъзодир.

Мамлакатда ўрта таълим яхши ривожланмаган бўлиб, кўпчилик болалар ўқишдан маҳрумдир. Олий маълумот олиш сўнгги вақтларгача иккита чет эл университети—америка ва француз университетларининг монополияси бўлиб келди. Ливан миллий университети мамлакат ёшларининг талаби билан ҳамда мустақил маданият арбобларининг қўллаб-қувватлашлари орқасида 1952 йилдагина ташкил қилинди. Миллий университетда бир қанча муҳим фанлар чет тилда ўқитилади. Ҳатто Ливан географияси ҳам француз тилида ўргатилади.

Ливанга киритилган чет эл капитали 882 миллион ливан лирасини, яъни мамлакатда сарфланадиган капиталнинг 93 процентини ташкил этади. «75 миллион ливан лирасидан иборат мамлакат бюджетининг асосий манбаи,—деб ёзади «Аш-шарқ» газетаси,—аҳолидан йиғиб олинадиган солиқлардир».

АҚШдан Ливанга муттасил равишда турли пропагандистик адабиётлар, голливуд кинокартиналари, босма порнографик нашрлар келтирилади.

Ҳозир Байрутда дипломатлар, турли компания вакиллари, рассомлар, фотографлар, миссионерлар, саёҳатчилар, мухбирлар ва туристлар ниқоби остида минглаб америка агентлари яшамоқда.

Ливан бозори автомашина, холодильник, кир ювиш машинаси каби америка моллари билан тўлиб кетган. Гарчи Ливан мева ва сабзавот мамлакати бўлса ҳам, Байрут магазинларида Америкадан келтирилган мева ва сабзавот консервалари қалашиб ётади. Ливанга борган кишилар чет эл самолёти ёки чет эл пароходига тушадилар, чет эл компаниясига қарашли портга чиқадилар. Кўчаларда Англия ёки Америка фирмаси сотган бензин билан юрадиган чет эл автомашиналари қатнайди. Байрут трамвайи ҳам ажнабийларга қарашлидир. Шаҳарни электр қуввати ва сув билан таъминлаш ҳам чет эл компанияси қўлидадир, тамаки етиштириш ва уни сотиш билан ҳам чет эл компаниялари шуғулланади.

Ливаннинг Сайд шаҳридаги америка нефть қувурлари орқали Саудия Арабистонидан ҳар йили 15 миллион тонна нефть оқизилади. Триполь шаҳрида икки инглиз нефть қувуридан бири тугайди. Бу қувурлар орқали йилига 18 миллион тоннага яқин нефть оқизилади. Байрут Ўрта Ер денгизининг шарқий қисмидаги муҳим савдо ва ҳарбий порт ҳисобланади.

1951 йил июнда Саудия Арабистонига зўрлик билан қабул қилдирилган битимга мувофиқ, АҚШ Даҳрон ва Даммон портида ўз ҳарбий базаларини сақлаб турмоқда. 1954 йил сентябрда АҚШ Ливан территориясида ҳарбий базалар қуриш учун Ливанни битим тузишга мажбур қилди. Империалистлар Ливанни ҳам Бағдод ҳарбий пактига қўшиш учун зўр бериб ҳаракат қилмоқдалар. Агар Ливан Бағдод пактига қўшилгудек бўлса, Сурия бу пактга қўшилган мамлакатлар ўртасида қолади. Шундай қилиб, Ғарб мамлакатлари Ливанни Бағдод пактига қўшиш билан бу пактга қўшилган араб мамлакатларининг сонини оширибгина қолмай, ўз навбатида Сурияга тазйиқ қилиш учун ҳам Ливандан фойдаланишни кўзда тутмоқдалар.

АҚШ ҳали ҳам ҳарбий характердаги иқтисодий битимни ўтказиш мақсадида Ливан ҳукуматига тазйиқ қилишни давом эттирмоқда.

«Ғарб,—деб ёзади Ливан газетаси «Алжарида»,—империализмнинг таъсири ва ҳукмронлигидан қутилганлигимизни тушуниши керак, ахир. Яқин ва Ўрта Шарқни энди Америка ёки Англия мероси деб бўлмайди».

Уч ғарбий давлат—АҚШ, Англия ва Франциянинг Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларининг ички ишларига аралашишга уриниб, 1950 йил 25 майда қабул қилган декларацияси ўша вақтдаёқ қаттиқ қаршиликка учради. 1950 йил 21 июнда Миср, Сурия, Ливан, Саудия Арабистони, Яман, Ироқ ва Иордания давлатлари бу декларацияга берган қўшма жавобларида: ўз «суверинитетлари ва мустақилликларига путур етказадиган ҳар қандай хатти-ҳаракатга йўл қўймасликларини» айтдилар.

Араб мамлакатлари халқлари вакилларининг 1955 йил 30 мартдан 1 апрелгача бўлиб ўтган учрашуви Яқин Шарқ халқларининг бирдамлигини ёрқин намойиш қилиб кўрсатди. Ливан, Сурия, Ироқ ва Иорданиянинг турли партиялари вакиллари қатнашган бу учрашувда халқ оммасининг «зўравонлик қилиш» сиёсатига қарши эканлиги, АҚШ бошлиқ империалистик давлатлар уюштираётган иттифоқларда қатнашмасликка қарор берганлиги очиқравшан бўлди.

1955 йил апрелда бўлиб ўтган ҳамда Осиё ва Африкадаги 29 мамлакат иштирок этган Бандунг конференцияси делегатлари ер юзининг 1 миллиард 200 миллиондан ортиқ аҳолиси номидан ўз мамлакатларидан империалистларнинг текин ишчи кучи ва хомашё манбаи сифатида фойдаланишларига йўл қўймасликларини қатъий қилиб айтдилар. Конференция қатнашчилари тинч-тотув бўлиб яшаш тарафдори бўлиб, мустамлакачиликка қарши курашаётган мустақил давлатларнинг ички ишларига ҳар қандай йўллар билан аралашишга қарши чиқдилар.

Атом урушига қарши қаратилган Жаҳон тинчлик кенгаши Мурожаатига имзо тўплаш Ливанда зўр муваффақият билан ўтди. Унга 250 минг ливанли қўл қўйди. Юз мингларча араблар Мурожаатга имзо қўяр эканлар, империалистлар томонидан уюштирилган зўравонлик сиёсатига, йўқ, деб жавоб бердилар.

КПСС XX съездида табрик нутқи сўзлаган Сурия ва Ливан Коммунистик партияси Марказий комитетининг секретари ўртоқ Холид Бағдош бундай деган эди:

«Сурия, Ливан ва бошқа араб мамлакатларидаги миллий-озодлик ҳаракати ҳамда бу мамлакатлардаги социализмга интилиш шундай бир қудратли кучга айландики, шу пайтгача ҳеч қандай куч уни бостира олмади ва бундан кейин ҳам бостира олмайди» («Правда», 1956 йил, 23 февраль).

Совет Иттифоқи Ўрта Шарқда империалистлар ўтказиб келган сиёсатга ҳамиша қарши бўлиб келди. У доим бу райондаги араб ва бошқа халқларнинг империалистик зулмга қарши курашларига хайриҳоҳ бўлди.

СССР тутган йўл араб халқлари ўртасида Совет Иттифоқига қарши юргизилаётган Америка пропагандаси барбод бўлишини муқаррар қилиб қўйди. Бу ҳақиқатни, ҳатто, АҚШ давлат секретари Даллес ҳам эътироф қилишга мажбур бўлди. У Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларида саёҳат қилиб қайтгандан сўнг, бу район халқлари «совет коммунизми хавфига кам эътибор берадилар», деб айтди.

СССР ва Ливан ўртасидаги иқтисодий алоқалар кун сайин мустаҳкамланмоқда ва ривожланмоқда. 1954 йил 30 апрелда Байрутда СССР билан Ливан ўртасида савдо-сотиқ ва тўловлар тўғрисида битим имзоланди. Бу битимга мувофиқ, Совет Иттифоқи Ливанга ёғоч, кўмир, қоғоз, химия моллари, дори-дармонлар, турли ускуналар, автомашина, қишлоқ хўжалик машиналари, кинофильмлар, босмахона маҳсулотлари ва бошқа моллар етказиб беради. Ливан Совет Иттифоқига цитрус мевалари ва бошқа мевалар, ўсимлик мойи, жун-тери, чарм, хом тери, шерсть ва бошқа моллар етказиб беради.

Яқинда СССР ва Ливан делегациялари ўртасида музокаралар бўлиб ўтди. Натижада Ливан саноатининг турли тармоқлари учун Совет Иттифоқи томонидан комплект ускуналар етказиб бериш ҳақида келишилди. СССР ўз таклифларида бирорта ҳам сиёсий ва бошқа шартларни илгари сурмади.

Ливан бошқа араб мамлакатлари каби ўз миллий саноатини, шу жумладан оғир саноатни вужудга келтириш учун ҳамма имкониятларга эгадир. СССР эса бу соҳада Ливанга зарур бўлган ёрдамни аямайди.

Е. БЛОК.

Редактор ўринбосари **М. ҚОРИЕВ.**

ТЕАТРЛАРДА:

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/VI да **Аида**, 24/VI да **Травиата**.

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:
«РОДИНА», «ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун янги бадиий фильм **Тик тепалар.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:
«ВАТАН», «ИСКРА», «ХИВА», «УДАРНИК», — **Саҳнада.**
«ИСКРА» (Кафанов номли парк) — **Баҳор совуқлари.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
(қишки бино)
23, 24 июнда
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
А. Гинзбург инсценировкаси
Ганг дарёсининг қизи
Асқад Мухтор таржимаси.
Ҳинд адабиёти классиги **Рабиндранат Тагорнинг «Ҳалокат»** деган романи асосида ёзилган.
Режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **А. О. Гинзбург**, рассом — Ўзбекистон ССР халқ рассоми **Ҳ. Икромов**, композитор — **С. Юдаков.**

Навоий кўчаси, Фируза проезд, 23-уйда турувчи **Тўлаган Обидовнинг** Вилоят кўча, Охотний тупик, 4-уйда турувчи Салима Шомуротовадан эжралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Москва район, 2-участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132 Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 03555. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1462.